

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΑ

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

1. ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΑ ΑΝΑ ΚΕΙΜΕΝΟ & 2. ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΑ ΑΛΦΑΒΗΤΙΚΑ

1. ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΑ ΑΝΑ ΚΕΙΜΕΝΟ

ΜΑΘΗΜΑ 1

- poeta ≤ ποιητής (ποιέω-ῶ, ποίημα, ποιητικός, ποίηση)
- terra: κυρ. «ξηρά»· *τέρσομαι* = ξεραίνομαι· πρβλ. τερακότα
- Ponticus: υπερπόντιος, ποντοπορία, ποντοπόρος, ποντοπορώ
- epistula ≤ επιστολή (επιστολικός, επιστολογράφος, επιστολογραφία, επιστολογραφικός, επιστολόχαρτο)
- plenus: *πίμπλημι*, πληρώ, πλήρης, πλήθος, πλησμονή, άπληστος, άπλετος, πολύς, πολύπαθος, πολλαπλασιασμός, πλείστος, πλούτος, πλεονασμός, πλειοδοσία· πρβλ. κομπλέ
- sunt, est: *esmi > *είμι*
- fortuna: πρβλ. φουρτούννα, φουρτουνιασμένος
- adversus (ad +versus) < ad + verito: πρβλ. βέρτιγκο· vs (συντομογραφία του versus = εναντίον)
- incola < in + colo = καλλιεργώ, κατοικώ, λατρεύω· cultura: agri-cultura < ager + cultura
- barbarus ≤ βάρβαρος (πρβλ. βαρ-βαρ) (βαρβαρικός, βαρβαρότητα)
- gelidus < gelo: πρβλ. γέλη, τζελ, ζελέ, (τ)ζελατίνα
- cura: πρβλ. κούρα
- miseria: πρβλ. μιζέρια, μίζερος
- contra: πρβλ. κόντρα
- Musa ≤ Μούσα (μουσείο, μουσειακός, μουσειολογία)
- unicus < unus = ένας
- amica < amo· amabilis, amicitia: πρβλ. αμόρε

ΜΑΘΗΜΑ 2

- sum, est: *esmi > *είμι*
- patria ≈ πατρίς, πατρίδα, πατήρ, πατέρας, πατερναλισμός, πατρικός
- Graecus > Γραικός
- oppugno (ob + pugno): *πύξ*, πυγμή· πρβλ. μπουνιά (πυγμαχία, πυγμαίος, Πυγμαλίων)

- *dolus* $\simeq$ δόλος (δόλιος, δολερός)
- *natus* > *natura* < *nascor* $\simeq$ γεννιέμαι < * *gnascor*· *natus* -i· γί-γνο-μαι, gi-gno): πρβλ. νατουραλιστής, νατουραλισμός (γένος, γέννηση, απόγονος, γενναιότητα, γνήσιος, νεογνό)
- *socius*: πρβλ. σοσιαλισμός, σοσιαλιστής [*sequor*, *secundus*: πρβλ. σεκόντο (έπομαι, επόμενος, οπαδός, επομένως, συνεπής)]
- *navigo*: ναῦς (ναύτης, νεώριο, νηολόγηση, νηοψία)
- *ventus*: πρβλ. βεντάλια
- *pontus* < πόντος (υπερπόντιος, ποντοπορία, ποντοπόρος, ποντοπορώ)
- *turbo*: πρβλ. τούρμπο, τουρμπίνα· τύρβη (= θόρυβος, ταραχή), τυρβάζω
- *regina* < *rex* (= βασιλιάς)· *rego* (= βασιλεύω), *regius*, -a, -um (= βασιλικός) > ρήγας, ρηγάτο
- *novus* $\simeq$ νέος
- *fundo*: πρβλ. φούντο, φουντάρω
- *insidia* $\simeq$ ενέδρα: ἔδρα, ἔζομαι (= κάθομαι)· (καθέδρα, καθεδρικός)
- *exspiro* (*ex* + *spiro*): πρβλ. σπιρτόζος, σπέρτο

ΜΑΘΗΜΑ 3

- *forma*: πρβλ. φόρμα φορμαλιστής, φορμαλισμός, φόρμουλα, φορμάρω, φορμάρισμα
- *Nympha* $\leq$ Νύμφη
- *marinus*: πρβλ. Μαρίνα, μαρίνα, μαρινάτα, μαρινάρω
- *incola* < *in* + *colo* = καλλιεργώ, κατοικώ, λατρεύω· *cultura*: *agri-cultura* < *ager* + *cultura*
- *noceo*· *nex*, *necis*: νέκυς, νεκρός, νεκροτομή
- *regius*· *rex* (= βασιλιάς), *regina* (= βασίλισσα), *rego* (= βασιλεύω) > ρήγας, ρηγάτο
- *deus*: κυρ. «θεός του φωτός»· πρβλ. Ζευς, Διός
- *placeo*: πρβλ. πλασέμπο
- *scopulus* < σκόπελος
- *moveo* > *motus*: πρβλ. μοτέρ, μοτοσικλέτα, μοτίβο, μοτοσακό, μοτοποδήλατο
- *calceus*: πρβλ. κάλτσα, καλσόν
- *pennatus*: πρβλ. πένα
- *advolo* (*ad* + *volo* = πετώ): πρβλ. βόλει, βολέ
- *video*: ἰδεῖν < *Fiδεῖν*· ἰδέα, ἰδεατός, ἰδεολογία, εἶδος, εἶδωλο· πρβλ. βίντεο, βιντεοκάμερα
- *libero*· *libertas*, *libere* (επίρρ.), *liber*, *libera*, *liberum* ($\simeq$ ελεύθερος): πρβλ. λιμπεραλισμός, λιμπεραλιστής, λίμπερο (= θέση ποδοσφαιριστή)
- *gaudeo*: γηθέω (= χαίρομαι), γαῦρος (= υπερήφανος, αλαζόνας)

ΜΑΘΗΜΑ 4

- antiquus: πρβλ. αντίκα
- concordia (cum + cor, cordis = καρδιά): τὸ κῆρ, καρδία, καρδιακός, καρδι(ο)-: ως α' συνθετικό
- maximus > μάξιμουμ ·πρβλ. μαξιμαλισμός, μαξιμαλιστής
- minimus > μίνιμουμ ·πρβλ. μινιμαλισμός, μινιμαλιστής, μινιατούρα
- erat, erant < *esat, *esant: *esmi > εἰμί
- deus: κυρ. «θεός του φωτός»· πρβλ. Ζευς, Διός
- domi: δέμω, δώμα, δωμάτιο, (πολεοδόμος, δομή, δομικός, νεόδμητος, δέμας)
- bellum: πρβλ. ρέμπελος
- periculum: κυρ. «δοκιμασία»· πρβλ. πείρα, πειρατής (πείραμα, πειραχτήρι, πειράζω, πειρασμός, πειραματισμός)
- patria ≈ πατρίς, πατρίδα, πατήρ, πατέρας, πατερναλισμός, πατρικός
- curo: πρβλ. κουράρω, κούρα
- propulso: πάλλω, προπέλα
- amicitia < amica < amo ·amabilis: πρβλ. αμόρε
- delecti < deligo (de + lego): λέγω, διαλέγω, λογισμός

ΜΑΘΗΜΑ 5

- poeta ≤ ποιητής (ποιέω-ῶ, ποίημα, ποιητικός, ποίηση)
- epicus ≤ επικός (έπος, επύλλιο)
- erat (<*esat), sunt: *esmi > εἰμί
- XVII (septendecim) < septem ≈ ἑπτά· (septimus ≈ ἑβδομος) + decem ≈ δέκα
- liber: πρβλ. λιμπρέτο, λίμπρο ντ' όρο (= βιβλίο καταγραφής των ευγενών)
- Punicus · Roeni < Φοίνικες: η Καρχηδόνα ήταν αποικία των Φοινίκων
- secundus < sequor ·socius: πρβλ. σεκόντο (έπομαι, επόμενος, οπαδός, επομένως, συνεπής)
- pulcher > pulchritudo: πρβλ. Πουλχερία
- Campania: campus > κάμπος· πρβλ. σαμπάνια
- vita: βίος, βιόω, -ῶ, βίωμα· πρβλ. βιταμίνη
- teneo: τείνω, τόνος, τένοντας, τάση, τανάλια
- multi: μάλα (= πολύ), μᾶλ-λον
- ager ≈ αγρός (αγροτικός, αγροτεμάχιο, αγρόκτημα)
- possideo (potis + sedeo) : ἔδρα, ἔζομαι (καθέδρα, καθεδρικός)
- animus: κυρ. «πνοή, φύσημα»· πρβλ. άνεμος, ανιμισμός

- puer ≈ παιδί· πρβλ. pullus = μικρό ζώο (< υποκορ. puerulus) > -πουλο(ς)
- magister > μάστορας· πρβλ. μαέστρος, μάγιστρος, μαΐστρος
- monumentum ≈ μνημείο (< meminī)
- Neapolis < νέα πόλις
- iaceo: κυρ. «είμαι ριγμένος»· αρχ. *ἵεμαι*: αφήνω, πάρεση, ύφεση, άφεση, δίεση, άνεση
- templum > τέμπλο

ΜΑΘΗΜΑ 6

- contineo (con < cum = όμοϋ + teneo): τένοντας, τείνω, τόνος, τάση, τανάλια
- bonus > μπόνους· πρβλ. μποναμάς, μπουνάτσα
- servo: *όρω* < *Forō*· όραση, αδιόρατος: πρβλ. σερβιτόρος, σερβίρω, σερβίς, σέρβις, σερβίτσιο
- est, sunt, sumus, esse: *esmi > *είμι*
- fundamentum < fundo (= ιδρύω): πρβλ. φούντο, φουντάρω, φόντο, φονταμενταλισμός
- libertas (≈ ελευθερία) < liber, libera, liberum (≈ ελεύθερος)· libero: πρβλ. λίμπερο, λιμπεραλισμός, λιμπεραλιστής
- mens: (Από το ίδιο θέμα προέρχεται πλήθος αρχ. όρων, όπως *μαν-ία*, *μανθ-άνω*, *μένος*, *μνή-μη*, *αυτό-ματος*)¹ μένος, μανία, μάντης, μνήμη, μούσα, μαθητής
- animus: κυρ. «πνοή, φύσημα»· πρβλ. άνεμος, ανιμισμός
- sine: *άνευ*
- sto: *στάσις*, *ίστημι*· πρβλ. στάνταρ (σταθερός, αερόστατο, προϊστάμενος, ιστίο, απόσταση, σταθμός, στάθμη, κατάσταση, στύλος)
- minister: πρβλ. minimus > μίνιμουμ· πρβλ. μινιμαλισμός, μινιμαλιστής, μινιατούρα
- magistratus < magister > μάστορας· πρβλ. μαέστρος, μάγιστρος, μαΐστρος
- servus: κυρ. «φύλακας»· πρβλ. servo: *όρω* < *Forō*
- possum (< potis = ικανός, δυνατός + sum) : *esmi > *είμι* ·πρβλ. δεσ-πότης = «κύριος του σπιτιού», δέσποινα.

ΜΑΘΗΜΑ 7

- Caesar: πρβλ. καισαρική τομή, καισαρισμός, καισαροπαπισμός
- legio: πρβλ. λεγεώνα, λεγεωνάριος
- hiberna: hiemo, hiems ≈ χειμώνας, χιόνι
- multi: *μάλα* (= πολύ), *μάλ-λον*

¹Ετυμολογικό Λεξικό της Νέας Ελληνικής Γλώσσας, Γ. Μαμπινιώτη

- quattuor: τέτταρες
- tres, tria: τρεῖς, τρία
- impero: πρβλ. ιμπεριαλισμός, ιμπεριαλιστής
- remaneo (re + maneo): μένω, μόνος, μοναχός, διαμένω
- castra & castrum > κάστρο: πρβλ. καστροπολιτεία
- importo (in + porto)
- miles: πρβλ. μιλιταρισμός, μιλιταριστής
- verbum: ἐρῶ < Φερέω· ῥῆμα, ρήτορας, απόρρητος· πρβλ. βερμπαλισμός (η χρήση εντυπωσιακών εκφραστικών σχημάτων), βερμπαλιστής
- admoneo (ad + moneo)· moneo: πρβλ. monumentum ≈ μνημείο (< meminī)
- advento (θαμιστικό του ρ. advenio): Βαίνω (βάση, βατήρας, βήμα, βάθρο, βωμός)
- audio: auris < *ausis· οὖς, ἀῖω (= ακούω, αισθάνομαι)
- speculator: πρβλ. σπέκουλα, σπεκουλάρω, σπεκουλαδόρος
- esse: *esmi > εἰμί
- nuntio: πρβλ. νούντιος (παπικός πρεσβευτής)
- vim: ἴς < Fίς (= δύναμη)
- caveo: κοέω < *κοFέω (= παρατηρώ)
- collis: κολωνός, κολώνα, Κολωνάκι
- advolo (ad + volo = πετώ): πρβλ. Βόλει, Βολέ
- possum (< rotis = ικανός, δυνατός + sum) : *esmi > εἰμί · πρβλ. δεσ-πότης= «κύριος του σπιτιού», δέσποινα.

ΜΑΘΗΜΑ 8

- ego ≤ εγώ
- tres: τρεῖς, τρία
- ferox: θήρ, θηρίο, πάνθηρας
- sedeo: ἔδρα, ἔζομαι (= κάθομαι)· (καθέδρα, καθεδρικός)
- erat (<*esat), sunt: *esmi > εἰμί
- stilus: πρβλ. στιλέτο, στιλό
- pugillares: πύξ, πυγμή·πρβλ. μπουνιά (πυγμαίος, Πυγμαλίωνας)
- plenus: πίμπλημι, πληρώ, πλήρης, πλήθος, πλησμονή, πλέον, πληρώ, συμ-πληρώνω, πληθώρα, πλεονασμός, πλειοδοσία, άπληστος, άπλετος, πολύς, πλείστος, πλούτος
- cera ≈ κερι: κηρός, κηρίον
- silva < ὕλη (= δάσος): υλοτόμος
- solitudo < solus, -a, -um (= μόνος): πρβλ. σόλο

- magnus $\approx$ μέγας: πρβλ. μαέστρος, μάγιστρος, μάστορας, μαΐστρος
- adporto (ad + porto)
- video: ἰδεῖν < Φιδεῖν· ιδέα, ιδεατός, ιδεολογία, είδος, είδωλο· πρβλ. Βίντεο, Βιντεοκάμερα
- Diana < Divana < divus: Ζευς, Διός, Διώνη, δῖος (= θεϊκός), δίανα

ΜΑΘΗΜΑ 9

- septimus < septem $\approx$ ἑπτά
- rex· regina, rego (= βασιλεύω), regius, -a, -um (= βασιλικός) > ρήγας, ρηγάτο
- modus: πρβλ. μόδα, μοντέλο, μοντελισμός
- imperium: πρβλ. ιμπεριαλισμός, ιμπεριαλιστής
- perdo (per + do = δίνω): δί-δω-μι (δώρο, δωρεά, παράδοση, παραδίδω, επιδίδομαι, δωροθέτης, δόση, προδοσία, μισθοδοσία, αιμοδότης)
- Sextus < sex $\approx$ ἕξ, ἑξι
- pater $\approx$ πατήρ, πατέρας, πατερναλισμός, πατρικός, πατρίς, πατρίδα,
- Iunius (< Juno) $\geq$ Ιούνιος
- invenio (in + venio): Βαίνω (βάση, βατήρας, βήμα, βάθρο, βωμός)
- femina: πρβλ.φεμινισμός, φεμινιστής· θη-λυκός, θη-λάζω, fi-lius
- lacrima < δάκρυ-μα < δάκρυον
- aperio > Απρίλιος
- culter: σκάλλω, σκαλίζω, δρυοκολάπτης
- vulnus: ουλή
- magnus $\approx$ μέγας: πρβλ. μαέστρος, μάγιστρος, μάστορας, μαΐστρος
- extraho (ex + traho): πρβλ. τρακτέρ
- punio : ποινή $\geq$ poena·πρβλ. πέναλτι
- populus: πρβλ. πόπολο, ποπολάρος
- concito (con < cum + cito = κινώ γρήγορα)
- liber, libera, liberum ($\approx$ ελεύθερος) > libertas· libero: πρβλ. λίμπερο, λιμπεραλισμός (= φιλελευθερισμός), λιμπεραλιστής
- duo $\approx$ δύο
- deligo (de + lego): λέγω, συλλέγω, υπολογίζω, λεζάντα
- constituo (con < cum + statuo = συνίστημι): πρβλ. ινστιτούτο (προϊσταμαι, στάση, απόστημα, ιστίο, σταθμός, στάθμη, κατάστημα, στύλος)

ΜΑΘΗΜΑ 10

- o gero: πρβλ. γερούνδιο
- o populus: πρβλ. πόπολο, ποπολάρος
- o ferox: θήρ, θηρίο, πάνθηρας
- o mos: πρβλ. αμοραλισμός, αμοραλιστής
- o impono (in + pono): πρβλ. πόστο (βάζω κάποιον πόστα = επιπλήττω κάποιον)
- o condo (con < cum = ὁμοῦ + do): δίδω-μι (δῶρο, παραδίδω, παράδοση, επιδίδωμαι, δωροθέτης, δόση, προδοσία, μισθοδοσία, αιμοδότης)
- o moenia: ἀ-μυνα·muri: πρβλ. μουράγιο
- o caelum: πρβλ. σιέλ
- o fero ≈ φέρω: ενδιαφέρομαι, φορείο, φαρέτρα, ισοφαρίζω, αυτόφωρο
- o Iulus > Ιούλιος
- o regnum < rex, regina· rego (= βασιλεύω), regius (= βασιλικός) > ρήγας, ρηγάτο
- o transfero (trans + fero ≈ φέρω): ενδιαφέρομαι, φορείο, φαρέτρα, ισοφαρίζω, αυτόφωρο
- o albus > άλμπουμ· πρβλ. αλμπίνος, αλμπινισμός
- o longus: δολιχός, ενδελεχής
- o munio· πρβλ. moenia· (muri, -orum): ἀμυνα· (μουράγιο)
- o trecenti < tres ≈ τρεῖς + centum ≈ ἑκατόν
- o duo ≈ δύο
- o Romulus < Roma < Ρώμη
- o Remus < Ρώμος
- o Martius (< Mars = Ἄρης) ≥ Μάρτιος
- o nomen ≈ ὄνομα
- o imperium: πρβλ. ιμπεριαλισμός, ιμπεριαλιστής
- o finis: πρβλ. φίνις, φινάλε
- o erit < *esit: *esmi > εἶμι
- o Caesar: πρβλ. καισαρική τομή, καισαρισμός, καισαροπαπισμός
- o Augustus ≥ Αύγουστος
- o ortus: ὄρνυμι (= κινώ, διεγείρω), κονιορτός / κουρνιαχτός, κονιορτοποιώ, ούριος (= ευνοϊκός), ορμή
- o porta > πόρτα
- o restituo (re + statuo = ἀποκαθίστημι): ἴσθημι (προϊσταμαι, στάση, απόστημα, ιστίο, σταθμός, στάθμη, κατάστημα, στύλος)

ΜΑΘΗΜΑ 11

- o dux > δούκας > δουκάτο

- VI et XX (sex et viginti $\approx$ ἕξ καί εἴκοσι)
- supero < super $\approx$ ὑπέρ
- transeo (trans + eo $\approx$ εἶμι): πρβλ. τράνζιτ [αμαξ-ιτός, προσ-ιτός, απρόσιτος, ιταμός (= αυτός που δείχνει μια προκλητική αναίδεια και περιφρόνηση²), ισθμός, εισ-ιτήριο, εξιτήριο, αν-ιόν, ανεξ-ίτηλος, ιονιστής]
- coria: πρβλ. (φωτο)κόπια
- clades: κλάω (= θραύω, σπάζω), κλάσμα, ανακλώ, ανακλαστικός, αντανακλώ, αντανακλαστικός
- expedio < ex + res $\approx$ πόδι· πρβλ. έκποδών (πόδι, ποδαρικό, ποδόλουτρο, τροχοπέδη, πεδίο, πεδιάδα, πέδιλο, πεζός)
- XIV (quattuordecim) $\approx$ δεκατέσσερις
- compleo· plenus: πλήρης, πλήθος, πληρώ, συμ-πληρώνω, πληθώρα, πλεονασμός, πλειοδοσία, πλησμονή, άπληστος, άπλετος, πολύς, πλείστος, πλούτος· πρβλ. κομπλέ

ΜΑΘΗΜΑ 12

- ad vesperum = πρὸς ἑσπέραν
- filiola: υποκορ. του filia
- parvus·raucus, raulus: παῦρος (παιδί, παιδικότητα, παιδότοπος, ομορφόπαιδο, μοναχοπαιδί, αθλοπαιδιά, παίζω, παίκτης, παιχνιδιάρης, παίγνιο, εκπαίδευση)
- curro: πρβλ. κούρσα, κουρσεύω, κουρσάρος
- do: δί-δω-μι, δίνω (παραδίδω, επιδίδομαι, δώρο, δωρεά, δωροθέτης, δόση, παράδοση, προδοσία, μισθοδοσία, αιμοδότης)
- pereo (per + eo $\approx$ εἶμι)[αμαξ-ιτός, προσ-ιτός, απρόσιτος, ιταμός (= αυτός που δείχνει μια προκλητική αναίδεια και περιφρόνηση³), ισθμός, εισ-ιτήριο, εξιτήριο, αν-ιόν, ανεξ-ίτηλος]
- dico: δείκ-νυμι (δεικτικός, απόδειξη, δίκη, δικαιοσύνη, δικαστής)
- fortuitus·fortuna: πρβλ. φουρτούνα
- dictum < dico: δείκ-νυμι (δεικτικός, απόδειξη, δίκη, δικαιοσύνη, δικαστής)
- triumphus $\approx$ θρίαμβος

ΜΑΘΗΜΑ 13

- Perses: αρχ. Πέρσην

²[Λεξικό Τριανταφυλλίδη] https://www.greek-language.gr/greekLang/modern_greek/tools/lexica/search.html?q=%CE%B9%CF%84%CE%B1%CE%BC%CF%8C&sin=all

³[Λεξικό Τριανταφυλλίδη] https://www.greek-language.gr/greekLang/modern_greek/tools/lexica/search.html?q=%CE%B9%CF%84%CE%B1%CE%BC%CF%8C&sin=all

- *serenus* < *sereno* = γαληνεύω: πρβλ. σερενάτα
- *nox* ≈ νύχτα
- *luna*: κυρ. «φωτεινή»· < **leuk-sna*· πρβλ. λευκός, λύχνος, λούστρο, λυκαυγές, λυκόφως (όσα προέρχονται από τη *λύκη= πρωινό φως, χαραυγή)
- *terror* ≈ τρόμος: *τρέω*, *τρέμω*, *τρομερός*
- *fiducia*· *fides*: πείθω, πίστη, πιθανός, αυτοπεποίθηση
- *ratio*: πρβλ. ρασιοναλισμός
- *stella* ≈ αστέρι
- *motus* < *moveo*: πρβλ. *μοτέρ*, *μοτο-σικλέτα*, *μοτίβο*, *μοτοσακό*, *μοτοποδήλατο*
- *alacer*: πρβλ. αλέγρος
- *rugna*: *rugnus* = πυγ-μή· πρβλ. *μπουνιά* (*πύξ*, *πυγμαίος*, *Πυγμαλίων*)
- *mitto* > *μισεύω*, *μισεμός*
- *liberalis* < *liber*, *libera*, *liberum* (≈ ελεύθερος) < *libertas*· *libero*: πρβλ. *λίμπερο*, *λιμπεραλισμός* (= φιλελευθερισμός), *λιμπεραλιστής*
- *aditus* < *adeo* (*ad* + *eo* ≈ *εἶ-μι*) [*αμαξ-ιτός*, *προσ-ιτός*, *απρόσιτος*, *ιταμός* (= αυτός που δείχνει μια προκλητική αναίδεια και περιφρόνηση⁴), *ισθμός*, *εισ-ιτήριο*, *εξιτήριο*, *αν-ιόν*, *ανεξ-ίτηλος*]
- *illustis* < *in-lustris*· < **leuk-sna*· πρβλ. λευκ-ός, λύχ-νος, λούστρο, λυκαυγές, λυκόφως (όσα προέρχονται από τη *λύκη= πρωινό φως, χαραυγή)
- *imperator* < *impero*· *imperium*: πρβλ. *ιμπεριαλισμός*

ΜΑΘΗΜΑ 14

- *confugio* ≈ καταφεύγω (*φευγαλέος*, *αποφεύγω*, *προσφυγή*, *αναπόφευκτος*)
- *magnitudo* < *magnus* ≈ μέγας: πρβλ. *μάεστρος*, *μάγιστρος*, *μάστορας*, *μαΐστρος*
- *facies*: πρβλ. *φάτσα*
- *similis* ≈ όμοιος
- *mortuus*: *βροτός*, *ἄμβροτος*, *αμβροσία*
- *nemo* < *ne* + *homo*: πρβλ. *ουμανισμός*, *ουμανιστής*
- *dies*: *Δίας*, *deus*: κυρ. «θεός του φωτός»
- *raucus*· *parvus*: *παῦρος* (*παιδί*, *παιδικότητα*, *παιδότοπος*, *ομορφόπαιδο*, *μοναχοπαίδι*, *αθλοπαϊδιά*, *παίζω*, *παίκτης*, *παιχνιδιάρης*, *παίγνιο*, *εκπαίδευση*)
- *fides*· *fiducia*: πείθω, πίστη, πιθανός αυτοπεποίθηση

⁴[Λεξικό Τριανταφυλλίδη] https://www.greek-language.gr/greekLang/modern_greek/tools/lexica/search.html?q=%CE%B9%CF%84%CE%B1%CE%BC%CF%8C&sin=all

- somnio < somnium < somnus ≈ ύπνος

ΜΑΘΗΜΑ 15

- studium: πρβλ. στούντιο
- militaris < miles: πρβλ. μιλιταρισμός
- consisto ≈ συν-ίστα-μαι (προϊστάμενος, ιστίο, απόσταση, σταθμός, στάθμη, κατάσταση, στύλος)
- agricultura < ager + cultura (= καλλιέργεια)· πρβλ. κουλτούρα
- lac ≈ γάλα, γαλακτοπούρεκο, γαλατόπιτα· πρβλ. λακτόζη
- caro: πρβλ. κείρω < *κερ-jaw = κουρεύω (καρπός, κορμός, κέρμα, κουρά)
- frigidus: ρίγος
- pellis: πέλ-τη, πελταστής, πέλ-μα
- lavo: λού-ζω, λου-τρό· πρβλ. λαβο-μάνο
- nex: νέκ-υς, νεκ-ρός, νεκροτομή
- equester < equus ≈ ίππος (τέθριππο, ιππότης)
- desilio: πρβλ. σάλτο
- pes ≈ πόδι: πεζή (ποδαρικό, ποδόλουτρο, τροχοπέδη, πεδίο, πεδιάδα, πέδιλο, πεζός)
- ephippium < αρχ. ἐφίππιον
- vinum: οἶνος < Φοινός
- effemino ≈ εκ-θηλύνω < ec + femina: πρβλ. φεμινισμός

ΜΑΘΗΜΑ 16

- gladius: πρβλ. γλαδιόλα (από το σχήμα) < υποκορ. gladiolus
- equitatus ·equestris, eques, equus ≈ ίππος (τέθριππο, ιππότης)
- cerno ≈ δια-κρίνω (ανακρίνω, απόκριση, έγκριτος, έκκριση, επικριτικός, πρόκριτος, υποκριτής)
- fugio ≈ φεύγω (φευγαλέος, αποφεύγω, προσφυγή, αναπόφευκτος)
- eques < equus ≈ ίππος (τέθριππο, ιππότης)
- princeps > πρίγκιπας > πριγκιπάτο
- fuga ≈ φυγή (φευγαλέος, αποφεύγω, προσφυγή, αναπόφευκτος)
- signum: πρβλ. σινιάλο
- militaris < miles: πρβλ. μιλιταρισμός
- numerus: πρβλ. νούμερο
- arma > άρματα > αρματολός

- *produco* · *dux*: πρβλ. δούκας > δουκάτο
- *consido* (*cum* + *sido* = καθίζω)· πρβλ. *sedeo* (= είμαι καθισμένος): *ἔδρα* , *ἔζομαι* · (καθέδρα, καθεδρικός)
- *mitto* (σουπίνο *missum*): πρβλ. κομισάριος, μισιονάριος (ιεραπόστολος καθολικής εκκλησίας)
- *verto*: πρβλ. βερσιόν, βέρτιγκο (ίλιγγος, αίσθημα περιστροφής)
- *curro*: πρβλ. κούρσα, κούριερ

ΜΑΘΗΜΑ 17

- *vox*: *ὄπα* < *Φοπα* = φωνή· *ἔπος* < *Φεπος* (επικός, επύλλιο)
- *virtus* < *vir*: πρβλ. βιρτουόζος (δεξιότηχνης)
- *alius* ≈ άλ-λος (από πολλούς)
- *finco*, *ef-figies*· *figura* (= σχήμα): πρβλ. φιγούρα
- *tabernaculum*: υποκορ.του *taberna* > ταβέρνα
- *communis*: πρβλ.κομουνισμός
- *miseror*· *miseria*: πρβλ. μιζέρια,μίζερος, μιζεριάζω
- *obsigno*· *signum*: πρβλ. σινιάλο
- *paulatim*: πρβλ.*raucus*, *parvus*, *παῦρος* (παιδί, παιδικότητα, παιδότοπος, ομορφόπαιδο, μοναχοπαιδί, αθλοπαιδιά, παίζω, παίκτης, παιχνιδιάρης, παίγνιο, εκπαίδευση)
- *peritus*: πείρα, *periculum* (πείραμα, πειρατής, πειρακτήρι, πειράζω, πειρασμός, πειραματισμός)
- *mercator*: πρβλ. μερκαντισμός (εμποροκρατία, οικονομικό σύστημα)

ΜΑΘΗΜΑ 18

- *bos* ≈ βόδι
- *dormio*: *δαρ-θάνω* (= κοιμάμαι)
- *pastor* > πάστορας (= προτεστάντης ιερέας)
- *spelunca* < αρχ. *σπήλυγγα*, αιτ. του *σπήλυγξ*
- *traho* (*ex-traho*): πρβλ. τρακτέρ
- *grex*: *ά-γείρω* (= συγκεντρώνω), συναγερμός, αγορά, πανηγύρι, αγύρτης
- *foras*: θύρα
- *mugitus* ≈ μουγκρητό
- *confundo* (σουπίνο: *confusum*): πρβλ. κομφούζιο

ΜΑΘΗΜΑ 19

- genus $\simeq$ γένος (γέννηση, απόγονος, γενναιότητα, γνήσιος, νεογνό)
- pravus: πρβλ.μπράβος
- consequor ·socius, secundus:πρβλ. σοσιαλισμός, σεκόντο (έπομαι, επόμενος, οπαδός, επομένως, συνεπής)
- strangulo $\leq$ στραγγαλιάω = στραγγαλίζω
- alter: ἑ-τερος
- cruentus < cruor (= αίμα): πρβλ. κρέας
- vulnero < vulnus: ουλή
- pugna > pugno: πυγμή· πρβλ. μπουνιά (πύξ, πυγμαίος, Πυγμαλίων)

ΜΑΘΗΜΑ 20

- casus < cado: πρβλ. κάζο, καζούρα
- insidiator < insidiae: ἔδρα , ἔζομαι (= κάθομαι) (καθέδρα, καθεδρικός)
- diaeta < αρχ. δίαιτα
- rumor: κυρ. «θόρυβος»· πρβλ. ὤ-ρύ-ομαι (= ουρλιάζω), ορυμαγδός (= δυνατός θόρυβος)
- exterreo ·terror $\simeq$ τρόμος: τρέω, τρέμω, τρομερός
- prorepro (pro + repro) $\simeq$ έρπω προς (κάποιο σημείο), έρπης, ερπετό
- solarium < sol $\simeq$ ήλιος: πρβλ. σολάριουμ (ηλιακός, υφήλιος, ανήλιαγος)
- velum: πρβλ. βέλο
- foris (foras): θύρα (θυρίδα, θυρεός, αθυρόστομος, θυρωρός)
- lateo: λα-ν-θάνω, λάθος (λήθη, λησμονιά, αλήθεια, λανθασμένος, λαθραίος)
- commilito < cum + miles: πρβλ. μιλιταρισμός
- turba· turbo: τύρβη (ταραχή), τυρβάζω
- morior ·mors: βροτός, ἄ-μβροτος, αμβροσία, μόρτης
- discurro (dis + curro):πρβλ. κούρσα, κούριερ

ΜΑΘΗΜΑ 21

- pecunia: κυρ. «ιδιοκτησία σε ζώα»· pecus -oris = ζώα, κοπάδι
- consequor ·socius, secundus: πρβλ. σεκόντο, σοσιαλισμός (έπομαι, επόμενος, οπαδός, επομένως, συνεπής)
- factum < facio: ντεφάκτο
- dux > δούκας > δουκάτο

- dictator > δικτάτορας

ΜΑΘΗΜΑ 22

- innumerabilis · numerus: πρβλ. νούμερο
- immortalis (in + mortalis = θνητός)· mors, morior: βροτός, ἄμβροτος, αμβροσία
- coetus (cum + eo <*ei- ≈ εἶμι) [αμαξ-ιτός, προσ-ιτός, απρόσιτος, ιταμός (= αυτός που δείχνει μια προκλητική αναίδεια και περιφρόνηση⁵), ισθμός, εισ-ιτήριο, εξιτήριο, αν-ιόν, ανεξ-ίτηλος, ιονιστής]
- fructus: πρβλ. φρούτο (φρουτιέρα, φρουτόκρεμα)
- volo ≈ βούλομαι (βούληση, βουλευτικός)
- res publica: πρβλ. ρεπουμπλικάνοι (πολιτικό κόμμα των ΗΠΑ)
- servio · πρβλ. servo: ὀρῶ < Φορῶ: πρβλ. σερβιτόρος, σερβίρω
- motus: μοτίβο, μοτέρ, μοτοποδήλατο, η μοτοσικλέτα

ΜΑΘΗΜΑ 23

- intro (ρ.) intra (πρ.) intus (επίρρ.): ἐντός, εντόςθια
- vivo (ρ.) vivus (επ.): βίος, συμβίωση, αναβιώνω
- simulo (simul, dissimulo, similis ≈ ὅμοιος simulacrum ≈ ομοίωμα)
- ago: ἄγω (διάγω, εισάγω, αγέλη, αγώνας, αγωγός, αγωγή, άξονας, άμαξα, άξιος, αρχηγός, ξεναγός, στρατηγός)
- bene (επίρρ.) · bonus (επ.), bene-ficium (ουσ.): πρβλ. μπουνάτσα (= καλοκαιρία), μπόνους, μπο(υ)ναμάς
- diu (επίρρ.): κυρ. «στη διάρκεια της μέρας» · dies: Δίας, deus : κυρ. «θεός του φωτός»
- siccus: πρβλ. σέκος
- oc-ulus ≈ μάτι: ὄπ-ωπα, ὄμ-μα · πρβλ. τα κιάλια (οφθαλμός, ὄψη, ὑποπτος, προσόψιο, πρόσωπο, μύωπας, σκυθρωπός)
- ascendo: πρβλ. ασανσέρ
- navis: ναῦς (navigo·nauta ≤ ναύτης· navícula: υποκορ. του navis)
- piscatorius (< piscis = ψάρι): πρβλ. πισίνα: κυρ. «ιχθυοτροφείο»
- arma > άρματα > αρματολός
- vinco: πρβλ. Βίκτωρ, Βικτωρία
- bene: πρβλ. μπόνους, μπουνάτσα, μπουναμάς

⁵[Λεξικό Τριανταφυλλίδη] https://www.greek-language.gr/greekLang/modern_greek/tools/lexica/search.html?q=%CE%B9%CF%84%CE%B1%CE%BC%CF%8C&sin=all

- pars: πρβλ. η πάρτη (ο εαυτός μου, τα προσωπικά μου συμφέροντα), το πάρτι, παρτίδα
- morior: βροτός, ἄμβροτος, αμβροσία, μόρτης

ΜΑΘΗΜΑ 24

- ostium < os (= στόμα)
- intus (επίρρ.) intro (ρ.) intra (πρ.): ἐντός, εντόςθια
- nunc (επίρρ.): νῦν
- ianua < Ianus = Ιανός, ο θεός με τα δύο πρόσωπα (> Ιανουάριος)
- cognosco: πρβλ. γι-γνώσκω (γνώση, γνώμη, ευγνώμων, γνωστός, γνώρισμα, απόγνωση, αναγνωστικό)

ΜΑΘΗΜΑ 25

- decerpo (de + cargo): καρπ-ός (καρπερός, καρπώνομαι, άκαρπος, πολυκαρπία)
- arbor: πρβλ. άλμπουρο
- tertius ≈ τρίτος
- murus (συνήθ. muri)· (moenia, munio): πρβλ. μουράγιο· (ά-μυνα)
- opes: copia < * co-opia = πλήθος· πρβλ. (φωτο)κόπια· in-opia
- meminī: μέμνημαι (μνήμη, ανάμνηση, μνημονιακός, μνημείο, μνημόσυνο, μνήμα, μνησικάκος)
- extremus: πρβλ. εξτρεμισμός

ΜΑΘΗΜΑ 26

- scribo ·scriptito: πρβλ. σκαρίφημα < σκάριφος = όργανο γραφής
- minor ·minimus: πρβλ. μινόρε, μίνι
- festivior (συγκρ. του festivus): πρβλ. φεστιβάλ
- longior (συγκρ. του longus): δολιχ-ός (= μακρύς), ενδελεχής (αυτός που γίνεται με διαρκή και άοκνη φροντίδα, επιμέλεια)⁶
- impleo ≈ συμ-πληρώνω ·com-pleo, plenus: πλήρης, πλήθος, πλησμονή, πληθώρα, άπληστος, άπλετος, πολύς, πολύπαθος, πολλαπλασιασμός, πλείστος, πλούτος, πλεονασμός, πλειοδοσία ·πρβλ. κομπλέ

⁶[Λεξικό Τριανταφυλλίδη] https://www.greek-language.gr/greekLang/modern_greek/tools/lexica/triantafyllides/search.html?lq=%CE%B5%CE%BD%CE%B4%CE%B5%CE%BB%CE%B5%CF%87%CE%AF%CF%82%0D%0A

- prudentia < pro-videntia < pro + video / video: ἰδεῖν < Φιδεῖν· ιδέα· πρβλ. βίντεο (εἶδος, εἰδύλλιο, εἰδωλό, ιδεολογία)
- matronalis < matrona < mater: μητέρα, μητρικός, μήτρα, μητριαρχία
- gravitas < gravis ≈ βαρύς ·graviter (βαρύτητα, βαραίνω, επιβαρύνω, βαριόμοιρος, βαρυχειμωνιά)
- suavitas < suavis = γλυκός: ἀδύς (ήδύς) < σφαδύς: ηδονή, ηδυπάθεια, ηδύποτο, δυόσμος
- cervices, cer-vix: κάρα, κατατομώ, κέρατο, κρανίο, κράνος, κριός, κορυφή
- paternus ≈ πατρικός < pater ≈ πατήρ: πατριαρχία
- modeste < modestus < modus = μέτρο, τρόπος: πρβλ. μόδα, μοντέλο, μοντελισμός
- paedagogus ≤ παιδαγωγός
- studiose (επίρρ.) < studiosus· studium: πρβλ. στούντιο
- intellegenter (επίρρ.) < intellegens < intellego (inter + lego = καταλαβαίνω, κατανοώ): πρβλ. ιντελιγκέντσια (επιλέγω, συλλογή, λογισμός)
- patientia (υπομονή)· patiens < ratior (πάσχω) : πρβλ. πασιέντσα (πάθος, πάσχω, πένθος)
- constantia (< constans -antis): πρβλ. Κωνσταντίνος
- vita: πρβλ. βιταμίνη

ΜΑΘΗΜΑ 27

- tragoedia ≤ τραγωδία
- sonorus < sonus (= ήχος): πρβλ. σονάτα, σονέτο
- durus: πρβλ. ντούρος
- romum: πρβλ. πόμολο (από το σχήμα)
- aio: ἡμί, ἤν (= λέγω, είπα)
- nascor ≈ γεννιέμαι < * gnascor· natus -i·γί-γνο-μαι, gi-gno (γένος, γέννηση, απόγονος, γενναιότητα, γνήσιος, νεογνό)
- mollis ≈ μαλακός > re-mollesco: μαλάκυνση
- minor: πρβλ. μίνι, μινόρε

ΜΑΘΗΜΑ 28

- notus ≈ γνωστός· (μτχ. του nosco < (g)nosco): πρβλ. νότα (γνώση, γνώμη, ευγνώμων, γνωστός, γνώρισμα, απόγνωση, αναγνωστικό)
- mensis ≈ μήνας: ημερομηνία, μηνιάτικο
- fugitivus = φυγάς < fugio ≈ φεύγω (φυγή, φευγαλέος, αποφεύγω, προσφυγή, αναπόφευκτος)

- custodia > κουστωδία (επίσημη συνοδεία αστυνομικών ή στρατιωτικών)
- pretium: *πι-πρά-σκω* (δημοπρασσία, πρατήριο, μεταπράτης, πόρνη)
- homo: *πρβλ.* ουμανισμός
- servus ·*πρβλ.* servo: *όρω* < *Forō*: *πρβλ.* σερβιτόρος, σερβίρω.
- summus: *πρβλ.* η σούμα

ΜΑΘΗΜΑ 29

- cornus ≈ κόρακας
- instituo (in + statuo = *έγκαθίστημι*): *πρβλ.* ινστιτούτο < institutum (προϊσταμαι, στάση, απόστημα, ιστίο, σταθμός, στάθμη, κατάστημα, στύλος)
- viginti ≈ είκοσι
- mille άκλ.·πληθ. milia > μίλι
- sutor < suo = *ράβω*: *πρβλ.* κο-στούμι
- doceo: *δοκέω*, *δόγμα*· *πρβλ.* ντοκουμέντο (δόκιμος, δοκιμάζω, δόξα, κενόδοξος, ομόδοξος, προσδοκία)
- opera: *πρβλ.* όπερα, οπερέτα
- oleum: *έλαιον* (ελαιώνας, λιωτρίβι, ελαιογραφία, πετρέλαιο)
- disco: *δι-δάσκομαι* (διδαχή, δίδαγμα, δίδακτρα, δάσκαλος)
- satis (επίρρ.): *άδην* < **σαδ-ην* (αδρός, αδρομερής)
- avis: αετός, *αίετός* < *aFi-ετός*
- homo: *πρβλ.* ουμανισμός

ΜΑΘΗΜΑ 30

- luxuria: *πρβλ.* λούσο
- familia: *πρβλ.* φαμίλια
- honos (honor) > honoro: *πρβλ.* ονόρε
- mereo: κυρ. «παίρνω το μερίδιό μου»· *μέρ-ος*, *μείρ-ομαι* (μερίδιο, μέριμνα, μάρτυς, μοίρα, μόριο)
- res: *πρβλ.* ρεαλισμός

ΜΑΘΗΜΑ 31

- congregior: *πρβλ.* κογκρέσο (= συνέλευση)· e-gredior

- cerno $\simeq$ κρίνω (ανακρίνω, απόκριση, έγκριτος, έγκριση, επικριτικός, πρόκριτος, υποκριτής)
- antecello: *-cello πρβλ. collis, κολωνός, Κολωνάκι
- rugno < rugna: πυγμή· πρβλ. μπουνιά (πύξ, πυγμαχία, πυγμαίος, Πυγμαλίων)
- peto: πετ-ώ, πί-πτ-ω < *πι-πετ-ω (πέταγμα, πετεινός, ποταμός, πτηνό, πτήση, πτώση, πτώμα)
- fugo < fugio· fuga $\simeq$ φυγή (φευγαλέος, αποφεύγω, προσφυγή, αναπόφευκτος)
- castra & castrum > κάστρο
- opera: πρβλ. όπερα, οπερέτα
- permovéo (per + moveo): πρβλ. μοτίβο μοτέρ, μοτοποδήλατο, μοτοσικλέτα

ΜΑΘΗΜΑ 32

- vetustas: vetus-eris = παλιός· πρβλ. veteranus $\geq$ βετεράνος
- lumen ·luna, il-lustris: πρβλ. λευκός, λύχνος, λούστρο, λυκαυγές, λυκόφως (όσα προέρχονται από τη *λύκη= πρωινό φως, χαραυγή)
- scriptor < scribo ·scriptito: πρβλ. σκαρίφημα
- administro· minister ·πρβλ. minimus > μίνιμουμ: πρβλ. μινιατούρα, μινόρε
- relinquo: λείπ-ω, έ-λιπον (λειψυδρία, ελλειπτικότητα, ελλιπής, λιπόσαρκος, υπόλοιπο, κατάλοιπα)
- colo ·agri-cultura: πρβλ. κουλτούρα
- excellens· πρβλ. antecello·collis: κολωνός, Κολωνάκι
- conformo (cum + formo)· forma: πρβλ. κονφορμισμός ή κομφορμισμός (συμβατισμός)· πρβλ. φόρμα, φόρμουλα
- honestas ·honor, honoro: πρβλ. ονόρε
- liber: πρβλ. λιμπρέτο (το κείμενο όπερας ή άλλου μουσικού έργου)
- imitor: πρβλ. ιμιτασιόν
- fortis: πρβλ. φόρτε (το δυνατό σημείο κάποιου)

ΜΑΘΗΜΑ 33

- impetus < peto: πετ-ώ, πί-πτ-ω < *πι-πετ-ω (πέταγμα, πετεινός, ποταμός, πτηνό, πτήση, πτώση, πτώμα)
- revoco (re + voco) ·vox: όπα < Fopa = φωνή· έπος < Fεπος (επικός, επύλλιο)
- propago: προπαγάνδα < de propaganda fide = για τη διάδοση της πίστης

- *stabilitas* $\simeq$ σταθερότητα < *stabilio* · *stabilitas* > *stabilis*: σταθερός (σταθμός, στάθμη, στάσιμος, ευσταθής)
- *sano*: πρβλ. σανατόριο
- *medeor*: κυρ. «φροντίζω»· πρβλ. *μήδ-ομαι*
- *libido*: πρβλ. λίμπιντο

ΜΑΘΗΜΑ 34

- *forte* · *fortuna*: πρβλ. φουρτούνα
- *domestici* < *domus*: *δέμω*, πολεοδόμος, δομή, δώμα, υπνοδωμάτιο, νεόδητος, δέμας, δεσπότης (< *δεμ-σ-πότης)
- *dextra*: *dex-ter* $\simeq$ δεξιός (δεξιότητα, αδέξιος, δεξιόχειρας, επιδέξιος)
- *donum* $\simeq$ δώρο < *do*: *δί-δω-μι*, δίνω (παραδίδω, επιδίδομαι, δωρεά, δωροθέτης, δόση, παράδοση, προδοσία, μισθοδοσία, αιμοδοτής)
- *dux* > δούκας > δουκάτο
- *templum* > τέμπλο

ΜΑΘΗΜΑ 35

- *sequester* < *sequor*: πρβλ. σεκόντο (έπομαι, επόμενος, οπαδός, συνέπεια)
- *Poeni* < Φοίνικες [: η Καρχηδόνα ήταν αποικία των Φοινίκων· πρβλ. *Punicus*]
- *fundo* $\simeq$ χύνω· τρέπω σε φυγή
- *mercenarius* · *mercator*: πρβλ. μερκαντιλισμός
- *dos* $\simeq$ *δωτ-ίνη* < *do*: *δί-δω-μι*, δώρο (δόση παραδίδω, επιδίδομαι, δώρο, δωρεά, δωροθέτης, παράδοση, προδοσία, μισθοδοσία, αιμοδοτής)
- *socer*: *έκυρός* = πεθερός
- *miseror*: πρβλ. μιζέρια, μίζερος, μιζεριάζω
- *plebs* και *plebes*: πρβλ. πλέμπα, η πλεμπάγια (ο όχλος)
- *curo*: πρβλ. κούρα, κουράρω

ΜΑΘΗΜΑ 36

- *divitiae*: «αγαθά-προσφορά των θεών»· *divus*, *δῖος*, Δίας
- *scamnum* $\geq$ σκαμνί: πρβλ. *σκίμπους* [= σκαμνί (στα αρχαία ελληνικά)]· πρβλ. σκαμπό

- *paupertas* < *rau-per* = φτωχός· πρβλ. *raucus*, *παῦ-ρος* [= λίγος, μικρό παιδί, σύντομος] (παιδί, παιδικότητα, παιδότοπος, ομορφόπαιδο, μοναχοπαίδι, αθλοπαιδιά, παίζω, παίκτης, παιχνιδιάρης, παίγνιο, εκπαίδευση)
- *solvo*: πρβλ. σβέλτος
- *locuples* < *locu-ples* = «πλούσιος σε γη»· *plenus*: πλήρης, πλήθος, πληρώ, συμ-πληρώνω, πληθώρα, πλεονασμός, πλειοδοσία, πλησμονή, άπληστος, άπλετος, πολύς, πλείστος, πλούτος· πρβλ. κομπλέ
- *acies*: «αιχμή»· πρβλ. άκ-ρη, ακ-μή (ακόντιο, ακίδα, οξύς, οξύνω κτλ.)
- *maximus*: πρβλ. μάξι, μαξιμαλισμός, Μάξιμος
- *mitto*: πρβλ. κομισάριος, μισιονάριος (ιεραπόστολος της καθολικής εκκλησίας)
- *impero*: πρβλ. ιμπεριαλισμός

ΜΑΘΗΜΑ 37

- *casus* < *cado*: πρβλ. κάζο [:κάτι απρόβλεπτο, τυχαίο και (κάπως) δυσάρεστο]
- *miser*· *miseria*, *miseror*: πρβλ. μιζέρια, μίζερος, μιζεριάζω
- *impotens* (*in-potens*): πρβλ. δεσ-πότης = «κύριος του σπιτιού»
- *natura*: *naturalis* = φυσικός· πρβλ. νατουραλισμός
- *exitus* < *exeo* (*ex* + *eo* < **ei-* ≈ *εί-μι*) [εξιτήριο, ισθμός, εισιτήριο, ανεξίτηλος, ανιόν, κατιόν, ιονιστής, ιταμός, προσιτός, απρόσιτος]
- *servus*· πρβλ. *servo*: *όρῶ* < *Forῶ*: πρβλ. σερβιτόρος, σερβίρω
- *populus*: πρβλ. πόπολο (ο λαός υποτιμητικά), ποπ (κάτι δημοφιλές, για το ευρύ κοινό, εμπορική μουσική), Ποπ Αρτ
- *res*: πρβλ. ρεαλισμός
- *furor*: πρβλ. φουριόζος, φούρια (η πιεστική βιασύνη)
- *victor*· *victoria*: πρβλ. Βίκτωρ, Βικτωρία
- *rugno*: πρβλ. μπουνιά (πυγμή, πύξ, πυγμαίος, Πυγμαλίων)

ΜΑΘΗΜΑ 38

- *priscus*: «προγενέστερος»· πρβλ. (*pri-mus*, *prin-ceps*), πριν (προ-, πρώτος)
- *matertera* < *mater* ≈ *μήτηρ* (μητέρα, μητρικός, μήτρα, μητριαρχία)
- *sedes*· *sed-eo*: *ἔδ-ρα*, *ἔζομαι* (= κάθομαι)· (καθέδρα, καθεδρικός)
- *matrimonium* < *mater* ≈ *μήτηρ* (μητρικός, μητριαρχία, μήτρα, μητέρα)
- *natura*: πρβλ. νατουραλισμός (αισθητικό κίνημα)
- *mos*: πρβλ. αμοραλιστής, αμοραλισμός

- res: πρβλ. ρεαλισμός
- mora: πρβλ. μορατόριουμ (συμφωνία για αναστολή προκλητικών ενεργειών μεταξύ κρατών)
- morior (σουπίνο mortuum): βροτός, ἄμβροτος, αμβροσία· πρβλ. μόρτης (μάγκας, αλήτης)

ΜΑΘΗΜΑ 39

- imperitus $\simeq$ άπειρος· im-peritus·periculum: πείρα (πείραμα, πειρατής, πειρακτήρι, πειράζω, πειρασμός, πειραματισμός)
- praeceps < prae-caput = κεφάλι: πρβλ. καπιταλισμός (κεφάλαιο, ανακεφαλαιώνω, κεφαλαίος, περικεφαλαία, κεφαλάρι)
- premo: κυρ. πιέζω· πρβλ. πρέσα, πρεσάρω
- simulacrum $\simeq$ ομοίωμα ·simul, similis
- marmor $\leq$ μάρμαρο
- materia: κυρ. «ξύλο»· πρβλ. μαδέρι. materialis = υλικός· πρβλ. ματεριαλισμός (= υλισμός)
- memorabilis ·memoria < memini: μέμνημαι (μνήμη, μνήμα, μνημόσυνο, μνημείο, ανάμνηση, μνησικάκος, μνημονιακός)
- miles: πρβλ. μιλιταρισμός
- minus: πρβλ. μίνι, μινόρε
- res: πρβλ. ρεαλισμός
- virtus: πρβλ. βιρτουόζος (δεξιότηχνης)
- fortuna: πρβλ. φουρτούνα
- ago: πρβλ. ακτιβισμός (έντονες μορφές αγώνα για την επίτευξη στόχων), ακτιβιστής
- imperator: πρβλ. ιμπεριαλισμός, ιμπεριαλιστής
- optimus: πρβλ. οπτιμισμός (στάση ζωής που προσδοκά καλή εξέλιξη των πραγμάτων)

ΜΑΘΗΜΑ 40

- voluntas < volo $\simeq$ βούλομαι (βούληση, βουλευτικός)
- solus: solum·πρβλ. σόλο
- nolo < ne + volo· πρβλ. malo < magis + volo $\simeq$ βούλομαι (βούληση, βουλευτικός)
- agmen $\simeq$ άγημα < ago: ἄγω (διάγω, εισάγω, αγέλη, αγώνας, αγωγός, αγωγή, άξονας, άμαξα, άξιος, αρχηγός, ξεναγός, στρατηγός)
- circumsedeo (circum + sedeo)·sedes: ἔδρα , ἔζομαι· (καθέδρα, καθεδρικός)
- conservo: πρβλ. κονσέρβα
- armatus: πρβλ. άρματα > αρματολός

- celeriter: πρβλ. κέλητας (= γρήγορο άλογο)
- miles: πρβλ. μιλιταρισμός

ΜΑΘΗΜΑ 41

- antiquitas ·antiquus, -a, -um: πρβλ. αντίκα, αντικέρ
- dilucide < dilucidus, -a, -um < di + lumen, lux: προέλευση από το πρωτοινδ. lewk- (λευκός, λαμπερός) πρβλ. λυκαυγές, λύχνος, λούστρο λευκός, λυκόφως (όσα προέρχονται από τη *λύκη = πρωινό φως, χαρταυγή)
- intellegenter (επίρρ.) < intellegens < intellego (inter + lego = καταλαβαίνω, κατανοώ): πρβλ. ιντελιγκέντσια (επιλέγω, συλλογή, λογισμός)
- modeste < modestus < modus = μέτρο: πρβλ. μόδα, μοντέλο, μοντελισμός
- plane < planus, -a, -um = ομαλός, καθαρός, σαφής: πρβλ. πλάνη (= ξυλουργικό εργαλείο), πλανίζω, πλάνισμα
- primus ≈ πρώτος: πρβλ. πριμοδότηση, πρεμιέρα, πρίγκιπας, πρίμος (αέρας)
- mater ≈ μήτηρ: μητέρα, μητρικός, μήτρα, μητριαρχία
- homo: πρβλ. ουμανισμός, ουμανιστής
- volo ≈ βούλομαι > voluntas = βούληση: πρβλ. βολονταρισμός (= βουλευσιαρχία)
- pectus: πρβλ. πέτο
- inauditus (in + auditus)
- bonus > μπόνους: πρβλ. μπουνάτσα, μπο(υ)ναμάς
- verbum: έρω < Φερέω· ρήμα, ρήτορας, απόρρητος: πρβλ. βερμπαλισμός (η χρήση εντυπωσιακών εκφραστικών σχημάτων), βερμπαλιστής
- colo: πρβλ. κουλτούρα
- placeo: πρβλ. πλασέμπο (εικονικό φάρμακο που παράγει στον ασθενή την αυθυποβολή της βελτίωσης της κατάστασής του)

ΜΑΘΗΜΑ 42

- dissimulo (dis+simulo) ·simul, simulatio, similis ≈ όμοιος, simulo, simulacrum ≈ ομοίωμα
- video: ιδεῖν < Φιδεῖν, ιδέα· πρβλ. βίντεο, βιντεοκάμερα (είδος, είδωλο, ιδεολογία)
- alo (= τρέφω, εκτρέφω) < άλ-δαίνω: πρβλ. sub-oles, ad-olescens
- augeo ≈ αύξάνω (αυξητικός, αυξομείωση, επαύξηση)
- auctoritas < augeo ≈ αύξάνω (αυξητικός, αυξομείωση, επαύξηση)
- crudeliter < crudelis (= σκληρός)· πρβλ. cruentus < cruor = αίμα: πρβλ. κρέας, κρεάτινος, πάγκρεας

- regie < regius < rex, regina > ρήγας, ρήγισσα
- fateor: φημί, φάσκω, φατός (ἄφατος), φάτις (φήμη, κατάφαση, αντίφαση, αφασία, φωνή)
- castra & castrum > κάστρο
- intelligo: πρβλ. ιντελιγκέντσια (η ιδιαίτερη ομάδα των διανοουμένων)

ΜΑΘΗΜΑ 43

- castra & castrum > κάστρο: πρβλ. καστροπολιτεία
- senecta < senex · senatus: κυρ. («συνέλευση γερόντων»)
- finis > finalis: πρβλ. φινάλε, φιναλίστ
- traho: πρβλ. τρακτέρ
- cado: πρβλ. κάζο, καζούρα
- coniunx ≈ σύζυγος (cum + jugum, συν + ζυγός): πρβλ. ζυγός
- domus: δέμω, (πολεοδόμος, δομή, δώμα, δομικός, υπνοδωμάτιο, νεόδμητος, δέμας)
- patientia (υπομονή) < ratior (πάσχω): πάθος, πάσχω, πένθιμος, νηπενθές, ηδυπάθεια· πρβλ. πασιέντσα
- gigno (= γεννώ) < genus: γίγνομαι, γεγονός (γενέθλιος, γέννηση, γενναίος, γνήσιος, νεογνό, γόνιμος)
- servitus < servus (servo: ὀρῶ < Forῶ· ὄραση, αδιόρατος): πρβλ. σερβιτόρος, σερβίρω, σερβίς, σέρβις, σερβίτσιο
- maneo· remaneo = μένω, παραμένω: πρβλ. μένω, επιμένω, μόνος, μονήρης, μονοκράτωρ
- miser: πρβλ. μιζέρια, μίζερος
- succurrit (sub + curro): πρβλ. κούρσα, κούριερ
- futurus (μετοχή μέλλοντα του sum): πρβλ. φουτουριστικός, φουτουρισμός
- vita: πρβλ. βιταμίνη

ΜΑΘΗΜΑ 44

- tyrannus ≤ τύραννος
- caritas < carus (= αγαπητός, ακριβός)
- benevolentia < bene + volo ≈ βούλομαι (βούληση, βουλευτικός)
- stabilis > stabilitas· πρβλ. stabilio (ρήμα, προέρχεται από τη ρίζα του ἵστημι: στη-, στα-) σταθερός, σταθερότητα σταθμός, στάθμη (διάσταση, απόστημα, προϊστάμενος, ιστίο, απόσταση, κατάσταση, στύλος)
- simulatio < simulo ·dissimulo, similis ≈ όμοιος, simul, simulacrum ≈ ομοίωμα
- inops: πρβλ. inopia, opes, copia < * co-opia = πλήθος: πρβλ. (φωτο)κόπια

- fidus ≠ infidus· fides, fiducia· πρβλ.con-fido (cum+fido):πείθω, πίστις, πιστός, πιθανός, πεποίθηση.
- refero (re + fero ≈ φέρω)· (διαφέρω, φερνή, φαρέτρα, ισοφαρίζω, φορέας, φορτηγό, φωριαμός αυτόφωρος)
- cado: πρβλ. κάζο
- forte ·fortuna: πρβλ. φουρτούνα
- colo: πρβλ. κουλτούρα
- tempus: πρβλ. τέμπο (ρυθμός)
- intelligo: πρβλ. ιντελιγκέντσια (η ιδιαίτερη ομάδα των διανοουμένων)
- vita: πρβλ. βιταμίνη

ΜΑΘΗΜΑ 45

- persuadeo (per + suadeo): κυρ. «παρουσιάζω κάτι ως ευχάριστο» · πρβλ. suavis ≈ ήδύς, ηδονή, ηδύποτο, δυόσμος
- provideo (pro + video) · providentia > prudentia (video: *ἰδεῖν* < *Φιδεῖν* ιδέα· πρβλ. Βίντεο, Βιντεοκάμερα) (εἶδος, εἶδωλο, ιδεολογία)
- tragula < traho: πρβλ. τρακτέρ
- celeriter < celer (= γρήγορος): πρβλ. κέλητας (= γρήγορο ἄλογο)
- vereor: κυρ. «βλέπω με φόβο»· πρβλ. *ὄράω* < *Φοράω*: σερβιτόρος, σερβίς, σέρβις, σερβίτσιο (ὄραση, αδιόρατος)
- turris ≈ *τύρρις*, *τύρσις*, Τυρρηγνός (= Ετρούσκος)
- castra & castrum > κάστρο
- casus: πρβλ. κάζο
- miles: πρβλ. μιλιταρισμός
- curo: πρβλ. κούρα, κουράρω
- mitto (σουπίνο missum): πρβλ. κομισάριος, μισιονάριος (ιεραπόστολος καθολικής εκκλησίας)
- res: πρβλ. ρεαλισμός

ΜΑΘΗΜΑ 46

- philosophus· philosophia ≤ φιλόσοφος·φιλοσοφία
- censeo > censor (= τιμητής, αξίωμα στη Ρώμη): πρβλ. κήνσορας
- rego > rex, regina > ρήγας, ρήγισσα
- numen: κυρ. «νεύμα»· πρβλ. νεύ-ω, νεύ-μα

- proditor $\simeq$ προδότης < prodo $\simeq$ προδίδω (δόση παραδίδω, επιδίδομαι, δώρο, δωρεά, δωροθέτης, παράδοση, προδοσία, μισθοδοσία, αιμοδοτής)
- communis: πρβλ. κομμουνισμός
- natura: πρβλ. νατουραλισμός (αισθητικό κίνημα)
- res publica: πρβλ. ρεπουμπλικάνοι (πολιτικό κόμμα των ΗΠΑ)
- pars: πρβλ. η πάρτη (ο εαυτός μου, τα προσωπικά μου συμφέροντα), το πάρτι, η παρτίδα
- cado: πρβλ. κάζο
- decet: πρβλ. ντεκόρ
- homo: πρβλ. ουμανισμός
- bonus > μπόνους· πρβλ. η μπουνάτσα, μπο(υ)ναμάς

ΜΑΘΗΜΑ 47

- lego: λέγω (επιλέγω, συλλογή, λεξικό, λογισμός)
- secreta < secretus μτχ. του ρ. se-cerno $\simeq$ κρίνω (ανακρίνω, απόκριση, έγκριτος, έκκριση, επικριτικός, πρόκριτος, υποκριτής)
- deterreo (de + terreo) · terror $\simeq$ τρόμος: τρέω, τρέμω, τρομερός
- super (πρόθεση) $\simeq$ ὑπέρ > supero
- vestis $\simeq$ ἔσθής· ἔν-νυ-μι < ἑσ-νυ-μι: πρβλ. βεστιάριο < vestiarius (εσθήτα, αμφίεση, ιμάτιο)
- disimulo (dis + simulo)·similis $\simeq$ όμοιος, simul, simulatio, simulacrum $\simeq$ ομοίωμα
- tempus: πρβλ. τέμπο
- futurus: πρβλ. φουτουριστικός, φουτουρισμός
- extraho (ex + traho): πρβλ. τρακτέρ
- video: ἰδεῖν < ἱδεῖν ιδέα, ιδεατός, ιδεολογία, είδος, είδωλο· πρβλ. βίντεο, βιντεοκάμερα

ΜΑΘΗΜΑ 48

- cerva: κέρας· πρβλ. κέρατο, κερατοειδής (κάρα, καρατομώ, κρανίο, κράνος, κριός, κορυφή)
- albus > άλμπουμ: πρβλ. αλμπίνος
- pulchritudo < pulcher: πρβλ. Πουλχερία
- donum $\simeq$ δώρο < do : δί-δω-μι (δόση παραδίδω, επιδίδομαι, δώρο, δωρεά, δωροθέτης, παράδοση, προδοσία, μισθοδοσία, αιμοδοτής)
- instinguo: κυρ. κεντρίζω · αρχ. στίζω· πρβλ. ένσικτο (instictus) (στίγμα, στιγμή, δερματοστιξία)

- durus: πρβλ. ντούρος
- orior: ὄρ-νυμι, κονιορτός / κOURνιαχτός, κονιορτοποιώ, ούριος (=ευνοϊκός), ορμή
- impero: πρβλ. ιμπεριαλισμός
- miles: πρβλ. μιλιταρισμός
- doceo: δοκέω, δόγμα· πρβλ. ντοκουμέντο (δόκιμος, δοκιμάζω, δόξα, κενόδοξος, ομόδοξος, προσδοκία)
- video: ἰδεῖν < Φιδεῖν· ιδέα, ιδεατός, ιδεολογία, είδος, είδωλο· πρβλ. Βίντεο, Βιντεοκάμερα
- servus ·servo: ὀρῶ < Φορῶ· ὀραση, αδιόρατος : πρβλ. σερβιτόρος, σερβίρω, σερβίς, σέρβις, σερβίτσιο

ΜΑΘΗΜΑ 49

- cultellus: υποκοριστικό του culter: πρβλ. σκάλ-λω, σκαλίζω, σκαληνός
- unguis: ὄνυξ, ὄνυχας, νυχιά, ονυχοπλαστική, νυχοκόπτης
- resecο: πρβλ. σέγα
- vulnero < vulnus: ουλή
- voco < vox· πρβλ. convoco (cum + voco): ὄπα < Φοπα = φωνή· ἔπος < Φεπος (επικός, επύλλιο)
- secreto < secretus μτχ. τουρ. se-cerno ≈ κρίνω (ανακρίνω, απόκριση, έγκριτος, έκκριση, επικριτικός, πρόκριτος, υποκριτής)
- experior ·peri-tus, peri-culum: πειρῶμαι, πείρα (πειρατής, πείραμα, πειραχτήρι, πειράζω, πειρασμός, πειραματισμός)
- forte ·fortuna: πρβλ. φουρτούνα
- ferrum: πρβλ. φερρίνη (πρωτεΐνη που ρυθμίζει τον σίδηρο του οργανισμού)
- officium: πρβλ. οφίκιο ή οφίτσιο (τίτλος, αξίωμα)
- factum: πρβλ. ντεφάκτο (εκ των πραγμάτων, στην πράξη)

ΜΑΘΗΜΑ 50

- magistra < magister < magnus ≈ μέγας: πρβλ. μάγιστρος (ανώτατο αξίωμα στην ύστερη ρωμαϊκή και βυζαντινή περίοδο), μαέστρος, μάστορας, μαΐστρος
- graviter < gravis ≈ βαρύς (βαρύτητα, βαραίνω, επιβαρύνω, βαριόμοιρος, βαρυχειμωνιά)
- malevolentia < male-volo ≠ benevolentia < bene-volo: βούλομαι (βούληση, βουλευτικός)
- solus: πρβλ. σόλο
- mitto (σουπίνο missum): πρβλ. κομισάριος, μισιονάριος (ιεραπόστολος καθολικής εκκλησίας)

- *placet*: πρβλ. πλασέμπο (εικονικό φάρμακο που παράγει στον ασθενή την αυθυποβολή της βελτίωσης της κατάστασής του)
- *imperium*: πρβλ. ιμπεριαλισμός

2. ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΑ ΑΛΦΑΒΗΤΙΚΑ

A

- acies: «αιχμή»· πρβλ. άκ-ρη, ακ-μή (ακόντιο, ακίδα, οξύς, οξύνω κτλ.)
- ad vesperum = *πρὸς ἑσπέραν*
- aditus < adeo (ad + eo $\simeq$ εἶ-μι) [αμαξ-ιτός, προσ-ιτός, απρόσιτος, ιταμός (= αυτός που δείχνει μια προκλητική αναίδεια και περιφρόνηση⁷), ισθμός, εισ-ιτήριο, εξιτήριο, αν-ιόν, ανεξ-ίτηλος]
- administro· minister ·πρβλ. minimus > μίνιμουμ: πρβλ. μινιατούρα, μινόρε
- admoneo (ad + moneo)· moneo: πρβλ. monumentum $\simeq$ μνημείο (< meminī)
- adporto (ad + porto)
- advento (θαμιστικό του ρ. advenio): Βαίνω (βάση, βατήρας, βήμα, βάθρο, βωμός)
- adversus (ad +versus) < ad + verito: πρβλ. βέρτιγκο· vs (συντομογραφία του versus = εναντίον)
- advolo (ad + volo = πετώ): πρβλ. βόλεϊ, βολέ
- ager $\simeq$ αγρός (αγροτικός, αγροτεμάχιο, αγρόκτημα)
- agmen $\simeq$ άγημα < ago: άγω (διάγω, εισάγω, αγέλη, αγώνας, αγωγός, αγωγή, άξονας, άμαξα, άξιος, αρχηγός, ξεναγός, στρατηγός)
- ago: άγω, πρβλ. ακτιβισμός (έντονες μορφές αγώνα για την επίτευξη στόχων), ακτιβιστής (διάγω, εισάγω, αγέλη, αγώνας, αγωγός, αγωγή, άξονας, άμαξα, άξιος, αρχηγός, ξεναγός, στρατηγός)
- agricultura < ager + cultura (= καλλιέργεια)· πρβλ. κουλτούρα
- aio: ήμί, ήν (= λέγω, είπα)
- alacer: πρβλ. αλέγρος
- albus > άλμπουμ: πρβλ. αλμπίνος
- alius $\simeq$ άλ-λος (από πολλούς)
- alo (= τρέφω, εκτρέφω) < άλ-δαίνω: πρβλ. sub-oles, ad-olescens
- alter: έ-τερος
- amica < amo· amabilis, amicitia: πρβλ. αμόρε
- amicitia < amica < amo ·amabilis: πρβλ. αμόρε
- animus: κυρ. «πνοή, φύσημα»· πρβλ. άνεμος, ανιμισμός
- antecello: *-cello πρβλ. collis, κολωνός, Κολωνάκι
- antiquitas ·antiquus, -a, -um: πρβλ. αντίκα, αντικέρ

⁷[Λεξικό Τριανταφυλλίδη] https://www.greek-language.gr/greekLang/modern_greek/tools/lexica/search.html?q=%CE%B9%CF%84%CE%B1%CE%BC%CF%8C&sin=all

- aperio > Απρίλιος
- arbor: πρβλ. άλμπουρο
- arma > άρματα > αρματολός
- armatus: πρβλ. άρματα > αρματολός
- auctoritas < augeo $\simeq$ αύξάνω (αυξητικός, αυξομείωση, επαύξηση)
- audio: auris < *ausis· οὔς, αἰῶ (= ακούω, αισθάνομαι)
- augeo $\simeq$ αύξάνω (αυξητικός, αυξομείωση, επαύξηση)
- Augustus $\geq$ Αύγουστος
- avis: αετός, αἰετός < aFi-ετός

B

- barbarus $\leq$ βάρβαρος (πρβλ. βαρ-βαρ) (βαρβαρικός, βαρβαρότητα)
- bellum: πρβλ. ρέμπελος
- bene (επίρρ.) ·bonus (επ.), bene-ficium (ουσ.): πρβλ. μπουνάτσα (= καλοκαιρία), μπόνους, μπο(υ)ναμάς
- benevolentia < bene + volo $\simeq$ βούλομαι (βούληση, βουλευτικός)
- bonus > μπόνους· πρβλ. μπουνάτσα, μπο(υ)ναμάς
- bos $\simeq$ βόδι

C

- cado: πρβλ. κάζο, καζούρα
- caelum: πρβλ. σιέλ
- Caesar: πρβλ. καισαρική τομή, καισαρισμός, καισαροπαπισμός
- calceus: πρβλ. κάλτσα, καλσόν
- Campania: campus > κάμπος· πρβλ. σαμπάνια
- caritas < carus (= αγαπητός, ακριβός)
- caro: πρβλ. κείρω < *κερ-ῥω = κουρεύω (καρπός, κορμός, κέρμα, κουρά)
- castra & castrum > κάστρο: πρβλ. καστροπολιτεία
- casus < cado: πρβλ. κάζο, καζούρα
- caveo: κοέω < *κοFέω (= παρατηρώ)
- celeriter < celer (= γρήγορος): πρβλ. κέλητας (= γρήγορο άλογο)
- censeo > censor (= τιμητής, αξίωμα στη Ρώμη): πρβλ. κήνσορας
- cera $\simeq$ κερί: κηρός, κηρίον
- cerno $\simeq$ δια-κρίνω (ανακρίνω, απόκριση, έγκριτος, έγκριση, επικριτικός, πρόκριτος, υποκριτής)

- cerva: κέρας· πρβλ. κέρατο, κερατοειδής (κάρα, καρατομώ, κρανίο, κράνος, κριός, κορυφή)
- cervices, cer-vix: κάρα, καρατομώ, κέρατο, κρανίο, κράνος, κριός, κορυφή
- circumsedeo (circum + sedeo)·sedes: ἔδρα , ἔζομαι· (καθέδρα, καθεδρικός)
- clades: κλάω (= θραύω, σπάζω), κλάσμα, ανακλώ, ανακλαστικός, αντανακλώ, αντανακλαστικός
- coetus (cum + eo <*ei- ≈ εἶμι) [αμαξ-ιτός, προσ-ιτός, απρόσιτος, ιταμός (= αυτός που δείχνει μια προκλητική αναίδεια και περιφρόνηση⁸), ισθμός, εισ-ιτήριο, εξιτήριο, αν-ιόν, ανεξ-ίτηλος, ιονιστής]
- cognosco: πρβλ. γι-γνώσκω (γνώση, γνώμη, ευγνώμων, γνωστός, γνώρισμα, απόγνωση, αναγνωστικό)
- collis: κολωνός, κολώνα, Κολωνάκι
- colo ·agri-cultura: πρβλ. κουλτούρα
- commilito < cum + miles: πρβλ. μιλιταρισμός
- communis: πρβλ. κομμουνισμός
- compleo· plenus: πλήρης, πλήθος, πληρώ, συμ-πληρώνω, πληθώρα, πλεονασμός, πλειοδοσία, πλησμονή, άπληστος, άπλετος, πολύς, πλείστος, πλούτος· πρβλ. κομπλέ
- concito (con < cum + cito = κινώ γρήγορα)
- concordia (cum + cor, cordis = καρδιά): τὸ κῆρ, καρδιά, καρδιακός, καρδι(ο)-: ως α΄ συνθετικό
- condo (con < cum = ὁμοῦ + do): δῖ-δω-μι (δῶρο, παραδίδω, παράδοση, επιδίδομαι, δωροθέτης, δόση, προδοσία, μισθοδοσία, αιμοδότης)
- conformo (cum + formo)· forma: πρβλ. κονφορμισμός ή κομφορμισμός (συμβατισμός)· πρβλ. φόρμα, φόρμουλα
- confugio ≈ καταφεύγω (φευγαλέος, αποφεύγω, προσφυγή, αναπόφευκτος)
- confundo (σουπίνo: confusum): πρβλ. κομφούζιο
- congregior: πρβλ. κογκρέσο (= συνέλευση)· e-gredior
- coniunx ≈ σύζυγος (cum + iugum, συν + ζυγός): πρβλ. ζυγός
- consequor ·socius, secundus:πρβλ. σοσιαλισμός, σεκόντο (έπομαι, επόμενος, οπαδός, επομένως, συνεπής)
- conservo: πρβλ. κονσέρβα
- consido (cum + sido = καθίζω)· πρβλ. sedeo (= είμαι καθισμένος): ἔδρα , ἔζομαι ·(καθέδρα, καθεδρικός)

⁸[Λεξικό Τριανταφυλλίδη] https://www.greek-language.gr/greekLang/modern_greek/tools/lexica/search.html?q=%CE%B9%CF%84%CE%B1%CE%BC%CF%8C&sin=all

- *consisto* $\approx$ συν-ίστα-μαι (προϊστάμενος, ιστίο, απόσταση, σταθμός, στάθμη, κατάσταση, στύλος)
- *constantia* (< *constans* -antis): πρβλ. Κωνσταντίνος
- *constituo* (*con* < *cum* + *statuo* = *συνίστημι*): πρβλ. *ινστιτούτο* (προϊσταμαι, στάση, απόστημα, ιστίο, σταθμός, στάθμη, κατάσταση, στύλος)
- *contineo* (*con* < *cum* = *ὁμοῦ* + *teneo*): τένοντας, τείνω, τόνος, τάση, τανάλια
- *contra*: πρβλ. κόντρα
- *coria*: πρβλ. (φωτο)κόπια
- *corvus* $\approx$ κόρακας
- *crudeliter* < *crudelis* (= σκληρός)· πρβλ. *cruentus* < *cruor* = αίμα: πρβλ. κρέας, κρεάτινος, πάγκρεας
- *cruentus* < *cruor* (= αίμα): πρβλ. κρέας
- *cultellus*: υποκοριστικό του *culter*: πρβλ. σκάλ-λω, σκαλίζω, σκαληνός
- *culter*: σκάλλω, σκαλίζω, δρυοκολάπτης
- *cura*· *curo*: πρβλ. κούρα, κουράρω
- *curro*: πρβλ. κούρσα, κουρσεύω, κουρσάρος, κούριερ
- *custodia* > κουστωδία (επίσημη συνοδεία αστυνομικών ή στρατιωτικών)

D

- *decerno* (*de* + *carno*): καρπ-ός (καρπερός, καρπώνομαι, άκαρπος, πολυκαρπία)
- *decet*: πρβλ. ντεκόρ
- *delecti* < *deligo* (*de* + *lego*): λέγω, διαλέγω, λογισμός
- *deligo* (*de* + *lego*): λέγω, συλλέγω, υπολογίζω, λεζάντα
- *desilio*: πρβλ. σάλτο
- *deterreo* (*de* + *terreo*) · *terror* $\approx$ τρόμος: *τρέω*, *τρέμω*, *τρομερός*
- *deus*: κυρ. «θεός του φωτός»· πρβλ. *Ζευς*, *Διός*
- *dextra*: *dex-ter* $\approx$ δεξιός (δεξιότητα, αδέξιος, δεξιόχειρας, επιδέξιος)
- *diaeta* < αρχ. *δίαιτα*
- *Diana* < *Divana* < *divus*: *Ζευς*, *Διός*, *Διώνη*, *δῖος* (= θεϊκός), *διάνα*
- *dico*: *δείκ-νυμι* (δεικτικός, απόδειξη, δίκη, δικαιοσύνη, δικαστής)
- *dictator* > δικτάτορας
- *dictum* < *dico*: *δείκ-νυμι* (δεικτικός, απόδειξη, δίκη, δικαιοσύνη, δικαστής)
- *dies*: *Δίας*, *deus*: κυρ. «θεός του φωτός»
- *dilucide* < *dilucidus*, -a, -um < *di* + *lumen*, *lux*: προέλευση από το πρωτοινδ. *lewk-* (λευκός, λαμπερός) πρβλ. *λukaυγές*, *λύχνος*, *λούστρο* *λευκός*, *λυκόφως* (όσα προέρχονται από τη *λύκη = πρωινό φως, χαρταυγή)

- disco: δι-δάσκομαι (διδαχή, δίδαγμα, δίδακτρα, δάσκαλος)
- discurro (dis + curro): πρβλ. κούρσα, κούριερ
- disimulo (dis + simulo)·similis $\simeq$ όμοιος, simul, simulatio, simulacrum $\simeq$ ομοίωμα
- diu (επίρρ.): κυρ. «στη διάρκεια της μέρας» ·dies: Δίας, deus : κυρ. «θεός του φωτός»
- divitiae: «αγαθά-προσφορά των θεών»· divus, δῖος, Δίας
- do: δί-δω-μι, δίνω (παραδίδω, επιδίδομαι, δώρο, δωρεά, δωροθέτης, δόση, παράδοση, προδοσία, μισθοδοσία, αιμοδότης)
- doceo: δοκέω, δόγμα· πρβλ. ντοκουμέντο (δόκιμος, δοκιμάζω, δόξα, κενόδοξος, ομόδοξος, προσδοκία)
- dolus $\simeq$ δόλος (δόλιος, δολερός)
- domestici < domus: δέμω, πολεοδόμος, δομή, δώμα, υπνοδωμάτιο, νεόδητος, δέμας, δεσπότης (< *δεμ-σ-πότης)
- domus: δέμω, (πολεοδόμος, δομή, δώμα, δομικός, υπνοδωμάτιο, νεόδητος, δέμας)
- donum $\simeq$ δώρο < do : δί-δω-μι (δόση παραδίδω, επιδίδομαι, δώρο, δωρεά, δωροθέτης, παράδοση, προδοσία, μισθοδοσία, αιμοδότης)
- dormio: δαρ-θάνω (= κοιμάμαι)
- dos $\simeq$ δωτ-ίνη < do: δί-δω-μι, δώρο (δόση παραδίδω, επιδίδομαι, δώρο, δωρεά, δωροθέτης, παράδοση, προδοσία, μισθοδοσία, αιμοδότης)
- duo $\simeq$ δύο
- durus: πρβλ. ντούρος
- dux > δούκας > δουκάτο

E

- effemino $\simeq$ εκ-θηλύνω < ec + femina: πρβλ. φεμινισμός
- ego $\leq$ εγώ
- ephippium < αρχ. ἐφίππιον
- epicus $\leq$ επικός (έπος, επύλλιο)
- epistula $\leq$ επιστολή (επιστολικός, επιστολογράφος, επιστολογραφία, επιστολογραφικός, επιστολόχαρτο)
- eques < equus $\simeq$ ίππος (τέθριππο, ιππότης)
- equester < equus $\simeq$ ίππος (τέθριππο, ιππότης)
- equitatus ·equestris, eques, equus $\simeq$ ίππος (τέθριππο, ιππότης)
- erat, erant < *esat, *esant: *esmi > εἰμί
- erit < *esit: *esmi > εἰμί
- esse: *esmi > εἰμί
- est: *esmi > εἰμί

- excellens· πρβλ. antecello·collis: κολωνός, Κολωνάκι
- exitus < exeo (ex + eo <*ei- ≈ εἶμι) [εξιτήριο, ισθμός, εισιτήριο, ανεξίτηλος, ανιόν, κατιόν, ιονιστής, ιταμός, προσιτός, απρόσιτος]
- expedio < ex + res ≈ πόδι· πρβλ. ἐκποδών (πόδι, ποδαρικό, ποδόλουτρο, τροχοπέδη, πεδίο, πεδιάδα, πέδιλο, πεζός)
- experior ·peri-tus, peri-culum: πειρῶμαι, πείρα (πειρατής, πείραμα, πειρακτήρι, πειράζω, πειρασμός, πειραματισμός)
- exspiro (ex + spiro): πρβλ. σπιρτόζος, σπέρτο
- exterreo ·terror ≈ τρόμος: τρέω, τρέμω, τρομερός
- extraho (ex + traho): πρβλ. τρακτέρ
- extremus: πρβλ. εξτρεμισμός

F

- facies: πρβλ. φάτσα
- factum < facio: ντεφάκτο
- familia: πρβλ. φαμίλια
- fateor: φημί, φάσκω, φατός (ἄφατος), φάτις (φήμη, κατάφαση, αντίφαση, αφασία, φωνή)
- femina, -ae: φεμινισμός, φεμινιστής, θη-λυκός, θη-λάζω, fi-lius
- fero ≈ φέρω: ενδιαφέρομαι, φορείο, φαρέτρα, ισοφαρίζω, αυτόφωρο
- ferox: θήρ, θηρίο, πάνθηρας
- ferrum: πρβλ. φεριτίνη (πρωτεΐνη που ρυθμίζει τον σίδηρο του οργανισμού)
- festivior (συγκρ. του festivus): πρβλ. φεστιβάλ
- fides· fiducia: πείθω, πίστη, πιθανός αυτοπεποίθηση
- fiducia· fides: πείθω, πίστη, πιθανός, αυτοπεποίθηση
- fidus ≠ infidus· fides, fiducia· πρβλ.con-fido (cum+fido):πείθω, πίστις, πιστός, πιθανός, πεποίθηση.
- filiola: υποκορ. του filia
- fingo, ef-figies· figura (= σχήμα): πρβλ. φιγούρα
- finis > finalis: πρβλ. φινάλε, φιναλίστ
- foras: θύρα
- foris (foras): θύρα, θυρίδα, θυρέος, αθυρόστομος, θυρωρός
- forma: πρβλ. φόρμα φορμαλιστής, φορμαλισμός, φόρμουλα, φορμάρω, φορμάρισμα
- forte ·fortuna: πρβλ. φουρτούνα
- fortis: πρβλ. φόρτε (το δυνατό σημείο κάποιου)
- fortuitus ·fortuna: πρβλ. φουρτούνα
- fortuna: πρβλ. φουρτούνα, φουρτουνιασμένος

- frigidus: ρίγος
- fructus: πρβλ. φρούτο (φρουτιέρα, φρουτόκρεμα)
- fuga ≈ φυγή (φευγαλέος, αποφεύγω, προσφυγή, αναπόφευκτος)
- fugio ≈ φεύγω (φευγαλέος, αποφεύγω, προσφυγή, αναπόφευκτος)
- fugitivus = φυγάς < fugio ≈ φεύγω (φυγή, φευγαλέος, αποφεύγω, προσφυγή, αναπόφευκτος)
- fugo < fugio· fuga ≈ φυγή (φευγαλέος, αποφεύγω, προσφυγή, αναπόφευκτος)
- fundamentum < fundo (= ιδρύω): πρβλ. φούντο, φουντάρω, φόντο, φονταμενταλισμός
- fundo: πρβλ. φούντο, φουντάρω
- fundo ≈ χύνω· τρέπω σε φυγή
- furor: πρβλ. φουριόζος, φούρια (η πιεστική βιασύνη)
- futurus (μετοχή μέλλοντα του sum): πρβλ. φουτουριστικός, φουτουρισμός

G

- gaudeo: γηθέω (= χαίρομαι), γαῦρος (= υπερήφανος, αλαζόνας)
- gelidus < gelo: πρβλ. γέλη, τζελ, ζελέ, (τ)ζελατίνα
- genus ≈ γένος (γέννηση, απόγονος, γενναιότητα, γνήσιος, νεογνό)
- gero: πρβλ. γερούνδιο
- gigno (= γεννώ) < genus: γίγνομαι, γεγονός (γενέθλιος, γέννηση, γενναίος, γνήσιος, νεογνό, γόνιμος)
- gladius: πρβλ. γλαδιόλα (από το σχήμα) < υποκορ. gladiolus
- Graecus > Γραικός
- gravitas < gravis ≈ βαρύς ·graviter (βαρύτητα, βαραίνω, επιβαρύνω, βαριόμοιρος, βαρυχειμωνιά)
- graviter < gravis ≈ βαρύς (βαρύτητα, βαραίνω, επιβαρύνω, βαριόμοιρος, βαρυχειμωνιά)
- grex: ἄ-γείρω (= συγκεντρώνω), συναγερμός, αγορά, πανηγύρι, αγύρτης

H

- hiberna: hiemo, hiems ≈ χειμώνας, χιόνι
- homo: πρβλ. ουμανισμός
- honestas ·honor, honoro: πρβλ. onόρε
- honos (honor) > honoro: πρβλ. onόρε

I

- iaceo: κυρ. «είμαι ριγμένος»· αρχ. ἵεμαι: αφήνω, πάρεση, ύφεση, άφεση, δίεση, άνεση
- ianua < Ianus = Ιανός, ο θεός με τα δύο πρόσωπα (> Ιανουάριος)

- illustris < in-lustris· < *leuk-sna· πρβλ. λευκ-ός, λύχ-νος, λούστρο, λυκαυγές, λυκόφως (όσα προέρχονται από τη *λύκη= πρωινό φως, χαραυγή)
- imitor: πρβλ. ιμιτασιόν
- immortalis (in + mortalis = θνητός)· mors, morior: βροτός, ἄμβροτος, αμβροσία
- imperator: πρβλ. ιμπεριαλισμός, ιμπεριαλιστής
- imperitus ≈ άπειρος· im-peritus·periculum: πείρα (πείραμα, πειρατής, πειρακτήρι, πειράζω, πειρασμός, πειραματισμός)
- imperium: πρβλ. ιμπεριαλισμός, ιμπεριαλιστής
- impero: πρβλ. ιμπεριαλισμός
- impetus < peto: πετ-ώ, πί-πτ-ω < *πι-πετ-ω (πέταγμα, πετεινός, ποταμός, πτηνό, πτήση, πτώση, πτώμα)
- impleo ≈ συμ-πληρώνω ·com-pleo, plenus: πλήρης, πλήθος, πλησμονή, πληθώρα, άπληστος, άπλετος, πολύς, πολύπαθος, πολλαπλασιασμός, πλείστος, πλούτος, πλεονασμός, πλειοδοσία ·πρβλ. κομπλέ
- impono (in + pono): πρβλ. πόστο (βάζω κάποιον πόστα = επιπλήττω κάποιον)
- importo (in + porto)
- impotens (in-potens): πρβλ. δεσ-πότης = «κύριος του σπιτιού»
- inauditus (in + auditus)
- incola < in + colo = καλλιεργώ, κατοικώ, λατρεύω· cultura: agri-cultura < ager + cultura
- innumerabilis ·numerus:πρβλ. νούμερο
- inops: πρβλ. inopia, opes, copia < * co-opia = πλήθος: πρβλ. (φωτο)κόπια
- insidia ≈ ενέδρα: ἔδρα, ἔζομαι (= κάθομαι)· (καθέδρα, καθεδρικός)
- insidiator < insidiae: ἔδρα , ἔζομαι (= κάθομαι) (καθέδρα, καθεδρικός)
- instinguo: κυρ. κεντρίζω· αρχ. στίζω· πρβλ. ένσικτο (instictus) (στίγμα, στιγμή, δερματοστιξία)
- instituo (in + statuo = έγκαθίστημι): πρβλ. ινστιτούτο < institutum (προϊσταμαι, στάση, απόστημα, ιστίο, σταθμός, στάθμη, κατάσταση, σύλος)
- intellegenter (επίρρ.) < intellegens < intellego (inter + lego = καταλαβαίνω, κατανοώ): πρβλ. ιντελιγκέντσια (επιλέγω, συλλογή, λογισμός)
- intelligo: πρβλ. ιντελιγκέντσια (η ιδιαίτερη ομάδα των διανοουμένων)
- intro (ρ.) intra (πρ.) intus (επίρρ.): έντός, εντόςθια
- invenio (in + venio): Βαίνω (βάση, Βατήρας, Βήμα, Βάθρο, Βωμός)
- Iulus > Ιούλιος
- Iunius (< Juno) ≥ Ιούνιος

- lac ≈ γάλα, γαλακτοπούρεκο, γαλατόπιτα· πρβλ. λακτόζη
- lacrima < δάκρυ-μα < δάκρυον
- lateo: λα-ν-θάνω, λάθος (λήθη, λησμονιά, αλήθεια, λανθασμένος, λαθραίος)
- lano: λού-ζω, λου-τρό· πρβλ. λαβο-μάνο
- legio: πρβλ. λεγεώνα, λεγεωνάριος
- lego: λέγω (επιλέγω, συλλογή, λεξικό, λογισμός)
- liber: πρβλ. λιμπρέτο, λίμπρο ντ' όρο (= βιβλίο καταγραφής των ευγενών)
- liber, libera, liberum (≈ ελεύθερος) > libertas· libero: πρβλ. λίμπερο, λιμπεραλισμός (= φιλελευθερισμός), λιμπεραλιστής
- liberalis < liber, libera, liberum (≈ ελεύθερος) < libertas· libero: πρβλ. λίμπερο, λιμπεραλισμός (= φιλελευθερισμός), λιμπεραλιστής
- libero· libertas, libere (επίρρ.), liber, libera, liberum (≈ ελεύθερος): πρβλ. λιμπεραλισμός, λιμπεραλιστής, λίμπερο (= θέση ποδοσφαιριστή)
- libertas (≈ ελευθερία) < liber, libera, liberum (≈ ελεύθερος)· libero: πρβλ. λίμπερο, λιμπεραλισμός, λιμπεραλιστής
- libido: πρβλ. λίμπιντο
- locuples < locu-ples = «πλούσιος σε γη»·plenus: πλήρης, πλήθος, πληρώ, συμ-πληρώνω, πληθώρα, πλεονασμός, πλειοδοσία, πλησμονή, άπληστος, άπλετος, πολύς, πλείστος, πλούτος· πρβλ. κομπλέ
- longior (συγκρ. του longus): δολιχ-ός (= μακρύς), ενδελεχής (αυτός που γίνεται με διαρκή και άοκνη φροντίδα, επιμέλεια)⁹
- lumen ·luna, il-lustris: πρβλ. λευκός, λύχνος, λούστρο, λυκαυγές, λυκόφως (όσα προέρχονται από τη *λύκη = πρωινό φως, χαραυγή)
- luna: κυρ. «φωτεινή»· < *leuk-sna· πρβλ. λευκός, λύχνος, λούστρο, λυκαυγές, λυκόφως (όσα προέρχονται από τη *λύκη = πρωινό φως, χαραυγή)
- luxuria: πρβλ. λούσο

M

- magistra < magister < magnus ≈ μέγας: πρβλ. μάγιστρος (ανώτατο αξίωμα στην ύστερη ρωμαϊκή και βυζαντινή περίοδο), μαέστρος, μάστορας, μαΐστρος
- magistratus < magister > μάστορας· πρβλ. μαέστρος, μάγιστρος, μαΐστρος
- magnitudo < magnus ≈ μέγας: πρβλ. μαέστρος, μάγιστρος, μάστορας, μαΐστρος
- magnus ≈ μέγας: πρβλ. μαέστρος, μάγιστρος, μάστορας, μαΐστρος
- malevolentia < male-volo ≠ benevolentia < bene-volo: βούλομαι (βούληση, βουλευτικός)

⁹[Λεξικό Τριανταφυλλίδη] https://www.greek-language.gr/greekLang/modern_greek/tools/lexica/triantafyllides/search.html?lq=%CE%B5%CE%BD%CE%B4%CE%B5%CE%BB%CE%B5%CF%87%CE%AE%CF%82%0D%0A

- maneo· remaneo = μένω, παραμένω: πρβλ. μένω, επιμένω, μόνος, μονήρης, μονοκράτωρ
- marinus: πρβλ. Μαρίνα, μαρίνα, μαρινάτα, μαρινάρω
- marmor ≤ μάρμαρο
- Martius (< Mars = Άρης) ≥ Μάρτιος
- mater ≈ μήτηρ (μητέρα, μητρικός, μήτρα, μητριαρχία)
- materia: κυρ. «ξύλο»· πρβλ. μαδέρι. materialis = υλικός· πρβλ. ματεριαλισμός (= υλισμός)
- matertera < mater ≈ μήτηρ (μητέρα, μητρικός, μήτρα, μητριαρχία)
- matrimonium < mater ≈ μήτηρ (μητρικός, μητριαρχία, μήτρα, μητέρα)
- matronalis < matrona < mater: μητέρα, μητρικός, μήτρα, μητριαρχία
- maximus > μάξιμουμ· πρβλ. μαξιμαλισμός, μαξιμαλιστής, μάξι, Μάξιμος
- medeor: κυρ. «φροντίζω»· πρβλ. μήδ-ομαι
- memorabilis· memoria < meminī: μέμνημαι (μνήμη, μνήμα, μνημόσυνο, μνημείο, ανάμνηση, μνησίκακος, μνημονιακός)
- mens: (Από το ίδιο θέμα προέρχεται πλήθος αρχ. όρων, όπως *μαν-ία, μανθ-άνω, μένος, μνή-μη, αυτό-ματος*)¹⁰ μένος, μανία, μάντης, μνήμη, μούσα, μαθητής
- mensis ≈ μήνας: ημερομήνια, μηνιάτικο
- mercenarius· mercator: πρβλ. μερκαντιλισμός
- mereo: κυρ. «παίρνω το μερίδιό μου»· μέρ-ος, *μείρ-ομαι* (μερίδιο, μέριμνα, μάρτυς, μοίρα, μόριο)
- miles: πρβλ. μιλιταρισμός, μιλιταριστής
- militaris < miles: πρβλ. μιλιταρισμός
- mille άκλ.·πληθ. milia > μίλι
- minimus > μίνιμουμ· πρβλ. μινιμαλισμός, μινιμαλιστής, μινιατούρα
- minister: πρβλ. minimus > μίνιμουμ· πρβλ. μινιμαλισμός, μινιμαλιστής, μινιατούρα
- minor· minimus: πρβλ. μινόρε, μίνι
- miser· miseria, miseror: πρβλ. μιζέρια, μίζερος, μιζεριάζω
- mitto (σουπίνο missum) > μισεύω, μισεμός· πρβλ. κομισάριος, μισιονάριος (ιεραπόστολος καθολικής εκκλησίας)
- moenia: ά-μυνα·muri: πρβλ. μουράγιο
- mollis ≈ μαλακός > re-mollesco: μαλάκυνση
- monumentum ≈ μνημείο (< meminī)
- mora: πρβλ. μορατόριουμ (συμφωνία για αναστολή προκλητικών ενεργειών μεταξύ κρατών)
- morior· mors: *βροτός, ά-μβροτος*, αμβροσία, μόρτης

¹⁰Ετυμολογικό Λεξικό της Νέας Ελληνικής Γλώσσας, Γ. Μαμπινιώτη

- mortuus: *βροτός, ἄμβροτος*, αμβροσία
- mos: πρβλ. αμοραλισμός, αμοραλιστής
- motus < moveo: πρβλ. μοτέρ, μοτο-σικλέτα, μοτίβο, μοτοσακό, μοτοποδήλατο
- mugitus ≈ μουγκρητό
- multi: *μάλα* (= πολύ), *μᾶλ-λον*
- munio· πρβλ. moenia· (muri, -orum): άμυνα· (μουράγιο)
- murus (συνήθ. muri)· (moenia, munio): πρβλ. μουράγιο· (ά-μυνα)
- Musa ≤ Μούσα (μουσείο, μουσειακός, μουσειολογία)

N

- nascor ≈ γεννιέμαι < * gnascor· natus -i· *γί-γνο-μαι*, gi-gno (γένος, γέννηση, απόγονος, γενναιότητα, γνήσιος, νεογνό)
- natus > natura < nascor ≈ γεννιέμαι < * gnascor· natus -i· *γί-γνο-μαι*, gi-gno): πρβλ. νατουραλιστής, νατουραλισμός (γένος, γέννηση, απόγονος, γενναιότητα, γνήσιος, νεογνό)
- natura: naturalis = φυσικός· πρβλ. νατουραλισμός
- navis: *ναῦς* (navigo·nauta ≤ ναύτης· navicula: υποκορ. του navis)
- Neapolis < νέα πόλις
- nemo < ne + homo: πρβλ. ουμανισμός, ουμανιστής
- nex: *νέκ-υς*, νεκ-ρός, νεκροτομή
- noceo ·nex, necis: *νέκυς*, νεκρός, νεκροτομή
- nolo < ne + volo· πρβλ. malo < magis + volo ≈ *βούλομαι* (βούληση, βουλευτικός)
- nomen ≈ όνομα
- notus ≈ γνωστός· (μτχ. του nosco < (g)nosco): πρβλ. νότα (γνώση, γνώμη, ευγνώμων, γνωστός, γνώρισμα, απόγνωση, αναγνωστικό)
- novus ≈ νέος
- nox ≈ νύχτα
- numen: κυρ. «νεύμα»· πρβλ. νεύ-ω, νεύ-μα
- numerus: πρβλ. νούμερο
- nunc (επίρρ.): *νῦν*
- nuntio: πρβλ. νούντσιος (παπικός πρεσβευτής)
- Nympha ≤ Νύμφη

O

- obsigno· signum: πρβλ. σινιάλο
- oculus ≈ μάτι: *ὄπ-ωπα*, *ὄμ-μα* · πρβλ. τα κιάλια (οφθαλμός, όψη, ύποπτος, προσόψιο, πρόσωπο, μύωπας, σκυθρωπός)

- officium: πρβλ. οφίκιο ή οφίτσιο (τίτλος, αξίωμα)
- oleum: ἔλαιον (ελαιώνας, λιοτρίβι, ελαιογραφία, πετρέλαιο)
- opera: πρβλ. όπερα, οπερέτα
- opes: coria < * co-oría = πλήθος· πρβλ. (φωτο)κόπια· in-oría
- orrugno (ob + rugno): πύξ, πυγμή· πρβλ. μπουνιά (πυγμαχία, πυγμαίος, Πυγμαλίων)
- optimus: πρβλ. οπτιμισμός (στάση ζωής που προσδοκά καλή εξέλιξη των πραγμάτων)
- orior: ὄρ-νυμι, κονιορτός / κOURνιαχτός, κονιορτοποιώ, ούριος (=ευνοϊκός), ορμή
- ostium < os (= στόμα)

P

- paedagogus ≤ παιδαγωγός
- pars: πρβλ. η πάρτη (ο εαυτός μου, τα προσωπικά μου συμφέροντα), το πάρτι, παρτίδα
- parvus·raucus, raulus: παῦρος (παιδί, παιδικότητα, παιδότοπος, ομορφόπαιδο, μοναχοπαίδι, αθλοπαιδιά, παίζω, παίκτης, παιχνιδιάρης, παίγνιο, εκπαίδευση)
- pastor > πάστορας (= προτεστάντης ιερέας)
- pater ≈ πατήρ, πατέρας, πατερναλισμός, πατρικός, πατρίς, πατρίδα,
- paternus ≈ πατρικός < pater ≈ πατήρ: πατριαρχία
- patientia (υπομονή)· patiens < ratior (πάσχω) : πρβλ. πασιέντσα (πάθος, πάσχω, πένθος)
- patria ≈ πατρίς, πατρίδα, πατήρ, πατέρας, πατερναλισμός, πατρικός
- parvus·raucus, raulus: παῦρος (παιδί, παιδικότητα, παιδότοπος, ομορφόπαιδο, μοναχοπαίδι, αθλοπαιδιά, παίζω, παίκτης, παιχνιδιάρης, παίγνιο, εκπαίδευση)
- raulatim: πρβλ.raucus, parvus, παῦρος (παιδί, παιδικότητα, παιδότοπος, ομορφόπαιδο, μοναχοπαίδι, αθλοπαιδιά, παίζω, παίκτης, παιχνιδιάρης, παίγνιο, εκπαίδευση)
- raupertas < rau-per = φτωχός· πρβλ. raucus, παῦ-ρος [= λίγος, μικρό παιδί, σύντομος] (παιδί, παιδικότητα, παιδότοπος, ομορφόπαιδο, μοναχοπαίδι, αθλοπαιδιά, παίζω, παίκτης, παιχνιδιάρης, παίγνιο, εκπαίδευση)
- rectus: πρβλ. πέτο
- pecunia: κυρ. «ιδιοκτησία σε ζώα»· pecus -oris = ζώα, κοπάδι
- pellis: πέλ-τη, πελταστής, πέλ-μα
- pennatus: πρβλ. πένα
- perdo (per + do = δίνω): δί-δω-μι (δώρο, δωρεά, παράδοση, παραδίδω, επιδίδομαι, δωροθέτης, δόση, προδοσία, μισθοδοσία, αιμοδότης)
- pereo (per + eo ≈ εἶ-μι)[αμαξ-ιτός, προσ-ιτός, απρόσιτος, ιταμός (= αυτός που δείχνει μια προκλητική αναίδεια και περιφρόνηση¹¹), ισθμός, εισ-ιτήριο, εξιτήριο, αν-ιόν, ανεξ-ίτηλος]

¹¹[Λεξικό Τριανταφυλλίδη] https://www.greek-language.gr/greekLang/modern_greek/tools/lexica/search.html?q=%CE%B9%CF%84%CE%B1%CE%BC%CF%8C&sin=all

- peritus: πείρα, periculum (πείραμα, πειρατής, πειρακτήρι, πειράζω, πειρασμός, πειραματισμός)
- permovéo (per + moveo): πρβλ. μοτίβο μοτέρ, μοτοποδήλατο, μοτοσικλέτα
- Perses: αρχ. Πέρσην
- persuadeo (per + suadeo): κυρ. «παρουσιάζω κάτι ως ευχάριστο» · πρβλ. suavis ≈ ἡδύς, ηδονή, ηδύποτο, δυόσμος
- pes ≈ πόδι: πεζῆ (ποδαρικό, ποδόλουτρο, τροχοπέδη, πεδίο, πεδιάδα, πέδιλο, πεζός)
- peto: πετ-ώ, πί-πτ-ω < *πι-πετ-ω (πέταγμα, πετεινός, ποταμός, πτηνό, πτήση, πτώση, πτώμα)
- philosophus· philosophia ≤ φιλόσοφος·φιλοσοφία
- piscatorius (< piscis = ψάρι): πρβλ. πισίνα: κυρ. «ιχθυοτροφείο»
- placeo: πρβλ. πλασέμπο (εικονικό φάρμακο που παράγει στον ασθενή την αυθυποβολή της βελτίωσης της κατάστασής του)
- plane < planus, -a, -um = ομαλός, καθαρός, σαφής: πρβλ. πλάνη (= ξυλουργικό εργαλείο), πλανίζω, πλάνισμα
- plebs και plebes: πρβλ. πλέμπα, η πλεμπάγια (ο όχλος)
- plenus: πίμπλημι, πληρώ, πλήρης, πλήθος, πλησμονή, άπληστος, άπλετος, πολύς, πολύπαθος, πολλαπλασιασμός, πλείστος, πλούτος, πλεονασμός, πλειοδοσία· πρβλ. κομπλέ
- Roeni < Φοίνικες [: η Καρχηδόνα ήταν αποικία των Φοινίκων· πρβλ. Punicus]
- poeta ≤ ποιητής (ποιέω-ῶ, ποίημα, ποιητικός, ποίηση)
- romum: πρβλ. πόμολο (από το σχήμα)
- Ponticus: υπερπόντιος, ποντοπορία, ποντοπόρος, ποντοπορώ
- pontus < πόντος (υπερπόντιος, ποντοπορία, ποντοπόρος, ποντοπορώ)
- populus: πρβλ. πόπολο (ο λαός υποτιμητικά), ποπολάρος, ποπ (κάτι δημοφιλές, για το ευρύ κοινό, εμπορική μουσική), Ποπ Αρτ
- porta > πόρτα
- possideo (potis + sedeo) : ἔδρα, ἔζομαι (καθέδρα, καθεδρικός)
- possum (< potis = ικανός, δυνατός + sum) : *esmi > εἰμί ·πρβλ. δεσ-πότης = «κύριος του σπιτιού», δέσποινα.
- praeceps < prae-caput = κεφάλι: πρβλ. καπιταλισμός (κεφάλαιο, ανακεφαλαιώνω, κεφαλαίος, περικεφαλαία, κεφαλάρι)
- pravus: πρβλ.μπράβος
- premo: κυρ. πιέζω· πρβλ. πρέσα, πρεσάρω
- pretium: πι-πρά-σκω (δημοπρασία, πρατήριο, μεταπράτης, πόρνη)
- primus ≈ πρώτος: πρβλ. πριμοδότηση, πρεμιέρα, πρίγκιπας, πρίμος (αέρας)

- princeps > πρίγκιπας > πριγκιπάτο
- priscus: «προγενέστερος»· πρβλ. (pri-mus, prin-cers), πριν (προ-, πρώτος)
- proditor ≈ προδότης < prodo ≈ προδίδω (δόση παραδίδω, επιδίδομαι, δώρο, δωρεά, δωροθέτης, παράδοση, προδοσία, μισθοδοσία, αιμοδοτής)
- produco ·dux: πρβλ. δούκας > δουκάτο
- propago: προπαγάνδα < de propaganda fide = για τη διάδοση της πίστης
- propulso: πάλλω, προπέλα
- prorepro (pro + repro) ≈ έρπω προς (κάποιο σημείο), έρπηγ, ερπετό
- providéo (pro + vídeo) · providentia > prudentia (video: *ιδεῖν* < *Φιδεῖν* ιδέα· πρβλ. βίντεο, βιντεοκάμερα) (είδος, είδωλο, ιδεολογία)
- prudentia < pro-videntia < pro + video / video: *ιδεῖν* < *Φιδεῖν*· ιδέα· πρβλ. βίντεο (είδος, ειδύλλιο, είδωλο, ιδεολογία)
- puer ≈ παιδί· πρβλ. pullus = μικρό ζώο (< υποκορ. puerulus) > -πουλο(ς)
- pugillares: *πύξ*, πυγμή·πρβλ. μπουνιά (πυγμαίος, Πυγμαλίωνας)
- pugno < pugna: πυγμή· πρβλ. μπουνιά (*πύξ*, πυγμαχία, πυγμαίος, Πυγμαλίων)
- pulcher > pulchritudo: πρβλ. Πουλχερία
- Punicus · Roeni < Φοίνικες: η Καρχηδόνα ήταν αποικία των Φοινίκων
- runio: ποινή ≥ roena·πρβλ. πέναλτι

Q

- quattuor: *τέτταρες*
- quattuordecim (XIV) ≈ δεκατέσσερις

R

- ratio: πρβλ. ρασιοναλισμός
- refero (re + fero ≈ φέρω)· (διαφέρω, φερνή, φαρέτρα, ισοφαρίζω, φορέας, φορτηγό, φωριαμός αυτόφωρος)
- regina < rex (= βασιλιάς)· rego (= βασιλεύω), regius, -a, -um (= βασιλικός) > ρήγας, ρηγάτο
- regnum < rex, regina· rego (= βασιλεύω), regius (= βασιλικός) > ρήγας, ρηγάτο
- relinquo: *λείπ-ω*, *έ-λιπον* (λειψυδρία, ελλειπτικότητα, ελλιπής, λιπόσαρκος, υπόλοιπο, κατάλοιπα)
- remaneo (re + maneo): μένω, μόνος, μοναχός, διαμένω
- Remus < Ρώμος
- res: πρβλ. ρεαλισμός
- res publica: ρεπουμπλικάνοι (πολιτικό κόμμα των ΗΠΑ)

- *reseco*: πρβλ. σέγα
- *restituo* (*re* + *statuo* = ἀποκαθίστημι): ἴστημι (προϊσταμαι, στάση, απόστημα, ιστίο, σταθμός, στάθμη, κατάστημα, στύλος)
- *revoco* (*re* + *voco*) ·νοχ: ὅπα < *Φοπα* = φωνή· ἔπος < *Φεπος* (επικός, επύλλιο)
- *Romulus* < *Roma* < Ρώμη
- *rumor*: κυρ. «θόρυβος»· πρβλ. ὤ-ρύ-ομαι (= ουρλιάζω), ορυμαγδός (= δυνατός θόρυβος)

S

- *sano*: πρβλ. σανατόριο
- *satis* (επίρρ.): ἄδην< *σαδ-ην (αδρός, αδρομερής)
- *scamnum* ≥ σκαμνί: πρβλ. σκίμπους [= σκαμνί (στα αρχαία ελληνικά)]· πρβλ. σκαμπό
- *scorpus* < σκόπελος
- *scribo* ·*scriptito*: πρβλ. σκαρίφημα < σκάριφος = ὄργανο γραφής
- *scriptor* < *scribo* ·*scriptito*: πρβλ. σκαρίφημα
- *secrete*· *secreto* < *secretus* μτχ. του ρ. *se-cerno* ≈ κρίνω (ανακρίνω, απόκριση, έγκριτος, έκκριση, επικριτικός, πρόκριτος, υποκριτής)
- *secundus* < *sequor* ·*socius*: πρβλ. σεκόντο (έπομαι, επόμενος, οπαδός, επομένως, συνεπής)
- *sedeo*: ἔδρα , ἔζομαι (= κάθομαι)· (καθέδρα, καθεδρικός)
- *sedes*·*sed-eo*: ἔδ-ρα, ἔζομαι (= κάθομαι)· (καθέδρα, καθεδρικός)
- *senecta* < *senex* · *senatus*: κυρ. («συνέλευση γερόντων»)
- *septendecim* (XVII) < *septem* ≈ έπτά· (*septimus* ≈ έβδομος) + *decem* ≈ δέκα
- *septimus* < *septem* ≈ έπτά
- *sequester* < *sequor*: πρβλ. σεκόντο (έπομαι, επόμενος, οπαδός, συνέπεια)
- *serenus* < *sereno* = γαληνεύω: πρβλ. σερενάτα
- *servo*: ὀρῶ < *Φορῶ*· ὄραση, αδιόρατος: πρβλ. σερβιτόρος, σερβίρω, σερβίς, σέρβις, σερβίτσιο
- *servio* ·πρβλ. *servo*: ὀρῶ < *Φορῶ*: πρβλ. σερβιτόρος, σερβίρω
- *servitus* < *servus* (*servo*: ὀρῶ < *Φορῶ*· ὄραση, αδιόρατος): πρβλ. σερβιτόρος, σερβίρω, σερβίς, σέρβις, σερβίτσιο
- *servus*: κυρ. «φύλακας»· πρβλ. *servo*: ὀρῶ < *Φορῶ*: πρβλ. σερβιτόρος, σερβίρω.
- *Sextus* < *sex* ≈ έξ, έξι
- *sex et viginti* (XXVI) ≈ έξ καί είκοσι
- *siccus*: πρβλ. σέκος
- *signum*: πρβλ. σινιάλο
- *silva* < ὕλη (= δάσος): υλοτόμος

- similis $\approx$ όμοιος
- simulacrum $\approx$ ομοίωμα ·simul, similis
- simulatio < simulo ·dissimulo, similis $\approx$ όμοιος, simul, simulacrum $\approx$ ομοίωμα
- sine: άνευ
- socer: έκυρός = πεθερός
- socius: πρβλ. σοσιαλισμός, σοσιαλιστής [sequor, secundus: πρβλ. σεκόντο (έπομαι, επόμενος, οπαδός, επομένως, συνεπής)]
- solarium < sol $\approx$ ήλιος: πρβλ. σολάριουμ (ηλιακός, υφήλιος, ανήλιαγος)
- solitudo < solus, -a, -um (= μόνος): πρβλ. σόλο
- solus: solum·πρβλ. σόλο
- solvo: πρβλ. σβέλτος
- somnio < somnium < somnus $\approx$ ύπνος
- sonorus < sonus (= ήχος): πρβλ. σονάτα, σονέτο
- speculator: πρβλ. σπέκουλα, σπεκουλάρω, σπεκουλαδόρος
- spelunca < αρχ. σπήλυγγα, αιτ. του σπήλυγξ
- stabilis > stabilitas· πρβλ. stabilio (ρήμα, προέρχεται από τη ρίζα του ίστημι: στη-, στα-) σταθερός, σταθερότητα σταθμός, στάθμη (διάσταση, απόστημα, προϊστάμενος, ιστίο, απόσταση, κατάστημα, στύλος)
- stella $\approx$ αστέρι
- stilus: πρβλ. στιλέτο, στιλό
- sto: στάσις, ίστημι · πρβλ. σάνταρ (σταθερός, αερόστατο, προϊστάμενος, ιστίο, απόσταση, σταθμός, στάθμη, κατάστημα, στύλος)
- strangulo $\leq$ στραγγαλάω = στραγγαλίζω
- studiose (επίρρ.) < studiosus· studium: πρβλ. στούντιο
- studium: πρβλ. στούντιο
- suavitas < suavis = γλυκός: άδύς (ήδύς) < σFαδύς: ηδονή, ηδυπάθεια, ηδύποτο, δυόσμος
- succurrit (sub + curro): πρβλ. κούρσα, κούριερ
- sumus, sunt: *esmi > είμί
- summus: πρβλ. η σούμα
- super (πρόθεση) $\approx$ ύπέρ > supero
- sutor < suo = ράβω: πρβλ. κο-στούμι

T

- tabernaculum: υποκορ.του taberna > ταβέρνα
- templum > τέμπλο
- tempus: πρβλ. τέμπο (ρυθμός)

- teneo: τείνω, τόνος, τένοντας, τάση, τανάλια
- terra: κυρ. «ξηρά»· *τέρσομαι* = ξεραίνομαι· πρβλ. τερακότα
- terror $\simeq$ τρόμος: *τρέω*, *τρέμω*, τρομερός
- tertius $\simeq$ τρίτος
- tragoedia $\leq$ τραγωδία
- tragula < traho: πρβλ. τρακτέρ
- traho: πρβλ. τρακτέρ
- transeo (trans + eo $\simeq$ *εἶμι*): πρβλ. τράνζιτ [αμαξ-ιτός, προσ-ιτός, απρόσιτος, ιταμός (= αυτός που δείχνει μια προκλητική αναίδεια και περιφρόνηση¹²), ισθμός, εισ-ιτήριο, εξιτήριο, αν-ιόν, ανεξ-ίτηλος, ιονιστής]
- transfero (trans + fero $\simeq$ φέρω): ενδιαφέρομαι, φορείο, φαρέτρα, ισοφαρίζω, αυτόφωρο
- trecenti < tres $\simeq$ *τρεῖς* + centum $\simeq$ *ἐκατόν*
- tres, tria: *τρεῖς*, *τρία*
- triumphus $\simeq$ θρίαμβος
- turba· turbo: τύρβη (ταραχή), τυρβάζω
- turbo: πρβλ. τούρμπο, τουρμπίνα· τύρβη (= θόρυβος, ταραχή), τυρβάζω
- turris $\simeq$ *τύρρις*, *τύρσις*, Τυρρηνός (= Ετρούσκος)
- tyrannus $\leq$ τύραννος

U

- unguis: *ὄνυξ*, *όνυχας*, νυχιά, ονυχοπλαστική, νυχοκόπτης
- unicus < unus = ένας

V

- velum: πρβλ. βέλο
- ventus: πρβλ. βεντάλια
- verbum: *έρῶ* < *Φερέω*· *ῥῆμα*, *ρήτορας*, *απόρρητος*· πρβλ. βερμπαλισμός (η χρήση εντυπωσιακών εκφραστικών σχημάτων), βερμπαλιστής
- vereor: κυρ. «βλέπω με φόβο»· πρβλ. *όράω* < *Φοράω*: *σερβιτόρος*, *σερβίς*, *σέρβις*, *σερβίτσιο* (όραση, αδιόρατος)
- verto: πρβλ. βερσιόν, βέρτιγκο (ίλιγγος, αίσθημα περιστροφής)
- vestis $\simeq$ *έσθής*· *ἔν-νυ-μι* < *Φεσ-νυ-μι*: πρβλ. βεστιάριο < *vestiarium* (εσθήτα, αμφίεση, ιμάτιο)
- vetustas: *vetus-eris* = παλιός· πρβλ. *veteranus* $\geq$ βετεράνος

¹²[Λεξικό Τριανταφυλλίδη] https://www.greek-language.gr/greekLang/modern_greek/tools/lexica/search.html?q=%CE%B9%CF%84%CE%B1%CE%BC%CF%8C&sin=all

- victor· victoria: πρβλ. Βίκτωρ, Βικτωρία
- video: *ιδεῖν* < *Fiδεῖν* ιδέα, ιδεατός, ιδεολογία, είδος, είδωλο· πρβλ. Βίντεο, Βιντεοκάμερα
- viginti $\approx$ είκοσι
- vim: *ἰς* < *Fiς* (= δύναμη)
- vinco: πρβλ. Βίκτωρ, Βικτωρία
- vinum: *οἶνος* < *Foινος*
- virtus < vir: πρβλ. Βιρτουόζος (δεξιότηχνης)
- vita: Βίος, *βιόω*, -*ω*, βίωμα· πρβλ. Βιταμίνη
- vivo (ρ.) vīvus (επ.): Βίος, συμβίωση, αναβιώνω
- voco < vox· πρβλ. convoco (cum + voco): *ὄπα* < *Foπα* = φωνή· *ἔπος* < *Feπος* (επικός, επύλλιο)
- volo $\approx$ *βούλομαι* > voluntas = βούληση: πρβλ. Βολонταρισμός (= Βουλησιαρχία)
- vox: *ὄπα* < *Foπα* = φωνή· *ἔπος* < *Feπος* (επικός, επύλλιο)
- vulnero < vulnus: ουλή

Ημερομηνία τροποποίησης: 09/01/2023